

ZÁPAS O DUŠI 139

**Půjčuj, rozmnožuj,
rozšiřuj!**

**ZIMA 2018
ROČNÍK 29**

Sola Scriptura – Jedině Písmo

Solus Christus – Jedině Kristus

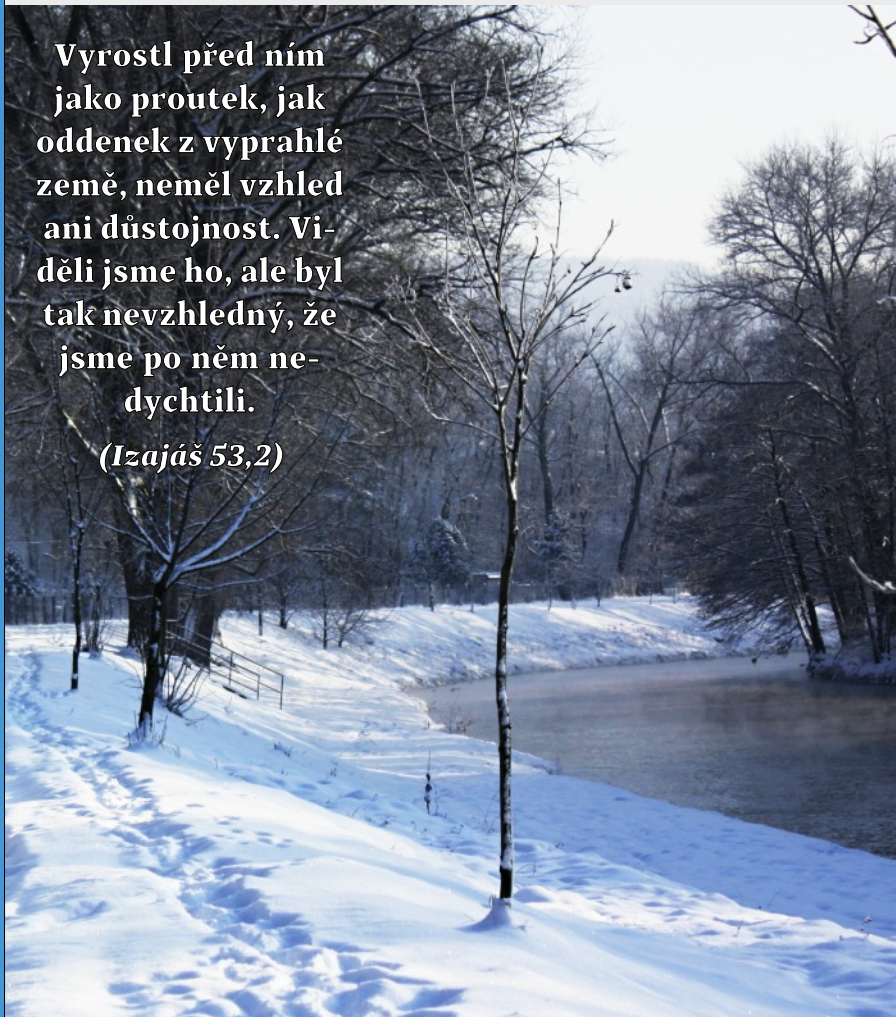
Sola Gratia – Jedině milostí

Sola Fide – Jedině vírou

Soli Deo Gloria – Jedině Bohu sláva

Vyrostl před ním
jako proutek, jak
oddenek z vyprahlé
země, neměl vzhled
ani důstojnost. Vi-
děli jsme ho, ale byl
tak nevzhledný, že
jsme po něm ne-
dychtili.

(Izajáš 53,2)

OBSAH

Vánoční zamyšlení	3
Ježíš ve Starém zákoně I.	4
Základní charakteristika obrácení	9
Vycházející z výsosti	10
Souhlasit s pravdou není totéž, jako ji aplikovat	15
Medúzovitě křesťanství	17
Bojovat s Bohem	18
Ekonomie zítřka: Zadlužení a úspory	19
Nazývejme nespokojenost tím, čím je	24
Je osud ve hvězdách?	28
Otrok	32
Otroctví je obrazem spasení	34
Stezka života	36
Pomalé zabíjení společného zpěvu	39
Dělá papež z katolické církve protestantskou?	42
Proti proudu	44

ZÁPAS O DUŠI © vydává Spolek Reformace.cz,
 Hošťálkova 1c, 169 00 Praha 6, IČ: 41605012
 Odpovědný redaktor: Jaroslav Kernal
 Redakční rada: Daniel Adamovský, Rado-
 van Hynek, Julie Petrecká, Klára Steiger, Pa-
 vel Steiger, Iva Suchá, Jan Suchý
 Číslo 139 vyšlo 15. 12. 2018.
 Evidenční číslo MKČR: E 11180
 Fotografie na titulní straně: redakce
 Tiskne Grafotechna plus, s. r. o., Lýskova
 1594/33, 155 00 Praha 13 – Stodůlky
 Vychází čtyřikrát do roka. NEPRODEJNÉ!
 ISSN 1804-2880 (Print)
 ISSN 2336-8330 (Online)

Zimní konference 2019

**Konference Zápasu o duši
& Poutníkovy čteny**

JEDINĚ MILOSTÍ***Sola gratia***

Co je to milost

Marcus Denny

Proč potřebujeme milost

Pavel Steiger

Zákon & milost

Jaroslav Kernal

Vyvolení z milosti

Aleš Novotný

Praktické důsledky milosti

Daniel Adamovský

Hotel Krystal, Praha

www.hotel-krystal.eu

26. ledna 2019

Více na prostředním dvojlistu časopisu.

Korespondenční adresa:

Spolek Reformace.cz

Hošťálkova 1c, 169 00 Praha 6

Telefon: (+420) 222 268 917

Email: zapasodusi@gmail.com

Dobrovolné příspěvky pošlete

příloženou složenkou

nebo převodem z účtu.

Číslo účtu:

2600196560 / 2010 (ČR)

SK108330000002600196560 (SK)

HČJB vysílání v Rádiu 7

pondělí 23³⁰–23⁴⁵, středa 17¹⁵–17³⁰

(Pořad Psáno jest!)

VÁNOČNÍ ZAMYŠLENÍ

– jk –

- ◆ *Porodíš syna a dáš mu jméno Ježíš. On vysvobodí svůj lid z jeho hříchů. (Mt 1,21)*

Před námi jeden z velkých takzvaně křesťanských svátků, Vánoce. Tradičně, nikoliv však biblicky, je spojován s narozením Ježíše Krista. Pro mnoho lidí je to svátek, na který se opravdu těší. Mnoho náboženských lidí v tomto čase prožívá zvláštní rozechvění a „duchovní“ náladu. Další lidé se možná zdají přístupnější pro zvěst evangelia. Jiným naopak všechn ten shon a náboženství lezou krkem.

Ale Vánoce mohou být také postrachem. Někteří lidé se bojí samoty, kterou naplno pocítí právě v těchto dnech, o kterých reklama mluví jako o svátcích rodiny a přátelství. Jiní se naopak bojí toho, že budou muset strávit čas s rodinou. Další se snaží trumfnout druhé v dávání, jiní zakoušejí finanční stres, nekonečné nákupy a další možná mají pocit, že musí slavit něco, čemu ani nerozumí nebo se jim to slavit nechce.

Jak se tedy jako křesťané máme postavit k vánočním svátkům? Jistě je nechceme přijmout tak, jak jsou prezentované, jako hon za dárky a oslavu materialismu. Ale jsou vůbec nějaké křesťanské Vánoce?

Boží Slovo, které je normou křesťanského života, nás nikde nevede k tomu, abychom oslavovali narození Ježíše Krista nějakým zvláštním způsobem. V Bibli žádné Vánoce nejsou a proto je jako křesťané slavit nemusíme. Neříkám, že ne-

smíme, ale pokud chceme oslavit vánoční svátky, musíme hledat moudrost a vedení Ducha Svatého.

Zvěst o narození Pána totiž v Písmu máme – a nikoliv jednou, ale hned několikrát. Ale to, na co se text vždy soustředí, není ani tak narození samo o sobě, ale jeho dalekosáhlý význam, jak ho vidíme v Mt 1,21. Jedná se o naplnění starozákonních zaslíbení o Mesiáši, který vysvobodí Boží lid z jeho hříchů. Jak svědčí apoštol Jan:

- ◆ *V tom se ukázala Boží láska k nám, že Bůh poslal na svět svého jediného Syna, abychom skrze něho měli život. (1J 4,9)*

To je ona vánoční dobrá zpráva, která by nás neměla zajímat pár dnů v roce, během Vánoc, ale která musí pronikat celým našim životem den za dnem. V tomto smyslu musíme jako křesťané oslavovat příchod Pána na tento svět neustále. Ale co ty světské nebo náboženské svátky? Jak s nimi máme naložit?

Modleme se a prosme Pána, abychom také v tomto čase obstáli jako opravdoví svědkové Ježíše Krista a nositelé evangelia. Nenechme se zatahnout do konzumního víru, který kolem nás běsní, ale oslavujme narození Pána tím, že budeme šířit dobrou zprávu o Jeho lásce k nám a budeme volat lidi k pokání a k víře v evangelium. Vždyť i nás vysvobodil z našich hříchů. Vždyť i nás má ve své moci láska Kristova (2K 5,14).

JEŽÍŠ VE STARÉM ZÁKONĚ I.

Rick Phillips

Když se v našich rodinách a sborech připravujeme na oslavu Vánoc, snažíme se na rozdíl od naší společnosti, která prosazuje jejich komerční a sentimentální stránku, zdůraznit biblické očekávání zaslíbeného Spasitele. Jedním ze způsobů je projít Starý zákon a sledovat stovky let trvající čekávání Božího lidu na zaslíbeného Mesiáše. V tomto duchu je napsaná jedna z našich adventních písní „Přijď, dlouho očekávaný Ježíši“. Zní takto:

*Přijď, dlouho očekávaný Ježíši,
zrozený k osvobození svého lidu,
z našich strachů a hříchů vyveď nás,
dej, ať v tobě spočineme.
Síla a útěcho Izraele,
jsi nadějí celé země,
drahou touhou každého národa,
radostí každého toužícího srdce.*

V tomto duchu bych rád nabídl řadu krátkých zamyšlení nad tím, jak Starý zákon předvídá Ježíšův příchod a kde se Kristus objevuje před svým vtělením. Bude mi velkou odměnou, pokud nám pomohou soustředit během svátků naše myšlenky na Krista a zvláště pokud rodiče shledají tyto úvahy jako vhodné k předčítání dětem.

Ježíš a Adam

Věděli jste, že Adam znal Ježíše? Adam byl první lidskou bytostí, stvořenou Božím zvláštním stvořitelským počinem v zahradě Eden (Gn 2,7). Ježíš tam byl se svým Otcem, když vytvářeli prvního

člověka a vdechli do něho dech života. Jan 1,2–3 říká, že Ježíš byl „na počátku u Boha. Všechno povstalo skrze něj a bez něho nepovstalo nic, co jest.“ To znamená, že Ježíš pracoval při tvoření Adama s Bohem Otcem.

V těch prvních slavných dnech stvoření měl Adam možnost lépe poznávat Ježíše. Genesis 3,8 říká, že Adam a Eva „uslyšeli hlas Hospodina Boha procházejícího se po zahradě za denního vánku.“ To mluví o Ježíši před jeho narozením, když na sebe vzal viditelnou podobu a stal se božským Přítelem svého nejmilovanějšího stvoření. Představte si, jaké to bylo procházet se zahradou a promlouvat s Božím Synem ještě před tím, než se na svět dostal hřích nebo cokoli špatného, když byli Adam a Eva ve svých srdcích ještě spravedliví a bezúhonní! Ježíš chce mít s námi stejné přátelství. Chce, abychom ho znali. Chce být našim božským Přítelem. Chce nás vyučovat slávě Boha v krásě svatosti.

Ale Adam s Evou zhřešili. Hřích způsobil, že se před Ježíšem schovali, protože se báli trestu. Bůh je však našel a naučil je důvěřovat v Ježíše, který se teď stane jejich Spasitelem. V Genesis 3,15 Bůh poprvé zaslíbil spasení, a všechno záleželo na Ježíši. Proklel satana, který svedl Adama a Evu k hříchu, když předpověděl, že ho Ježíš jednoho dne porazí. Bůh slíbil: „On ti rozdrtí hlavu a ty mu rozdrtíš patu.“ Bolelo by, kdyby vám někdo rozdrtil patu, a satanovi se povedlo zranit Ježíše tím, že

zapříčinil jeho smrt na kříži. Avšak Ježíš měl rozdrtit satanovi hlavu. To znamená, že měl způsobit jeho úplné zničení a porážku tím, že od nás odejme vinu za naše hříchy. Bůh vylíčil Adamovi a Evě, jak je Ježíš zachrání, a když v něho uvěřili, byli zachráněni od svých hříchů: „Hospodin Bůh udělal Adamovi a jeho ženě kožené suknice a přioděl je“ (Gn 3,21). Rozumíte tomu obrazu? Bůh nechal zemřít berana místo Adama a Evy a tím ukázal, jak Ježíš zemře za naše hříchy, aby nám mohlo být odpuštěno. Bůh tedy oblékl Adama a Evu nevinností beránka, stejně jako nás Ježíš oblékne do své vlastní dokonalé spravedlnosti. Takové poselství nazýváme evangelium. To je dobrá zpráva, že Bůh náš hřích odpouští skrze víru v Krista a obléká nás do své spravedlnosti. Pokud tomu věříš, budeš spasen stejnou vírou, která učinila z Adama a Evy první křesťany.

Ještě jednu věc je třeba zmínit o Ježíši a Adamovi. Věděli jste, že Adam byl archetypem Ježíše Krista? To znamená, že Adam sám byl předobrazem toho, čím bude Kristus. Adam byl předobrazem Krista v jednom směru: byl smluvní hlavou (nebo vůdcem) pro všechny, kdo k němu patří. Když Adam zhřešil, jednal jako náš zástupce, neboť jsme se všichni narodili z jeho rodu. Nový zákon říká: „V Adamovi všichni umírají“ (1K 15,22). To znamená, že kvůli Adamovu hříchu od něj získáváme jak vinu za to, co udělal jako náš zástupce, tak hříšnou přirozenost – všichni musíme podstoupit smrt jako trest za hřích. Ale Bůh ze své lásky a milosti poslal Ježíše, aby se stal novým Ada-

mem. Vírou v Krista ho získáváme jako svou smluvní hlavu a jsme zachráněni díky tomu, co pro nás vykonal. Ačkoliv jsme tedy svou přirozeností spojeni s Adamem a jeho smrtí, skrze víru jsme naopak spojeni s Ježíšem pro své spasení. Bible říká, že i když jsou hříšníci spojeni s Adamem ve smrti, věřící „v Kristu všichni dojdou života“ (1K 15,22). Tam, kde nás Adam zklamal tím, že zhřešil, tam nás Ježíš zachraňuje tím, že naplnil Boží smlouvu spasení. Už nejsme jen příslušníci Adamovy hříšné rasy, ale důvěrou v Ježíše jsme se připojili k jeho novému spravedlivému lidu. Ježíš se narodil, aby započal novou lidskou rasu tvořenou těmi, kdo v něho věří, jsou znovuzrozeni a žijí navěky v radosti z Boží milosti.

Nemyslíte, že by se Adam a Eva těšili na narození Ježíše? Byli jím stvořeni, byl jejich božským Přítelem a byl Spasitelem, kterému důvěřovali ohledně své spásy. Všechny tyto věci platí i pro nás, pokud v Ježíše věříme! Měli bychom se těšit na Vánoce jako na možnost poděkovat Bohu za nádherné spasení, které dal skrze svého Syna.

◆ *V něm byl život a život byl světlo lidí.*
(J 1,4)

Ježíš a Abraham

Ježíšův příchod je vždycky dobrá zpráva. To se Abraham naučil, když se mu Ježíš zjevil ve smutném období jeho života. Genesis 18 je úchvatným příkladem Ježíšova objevení se ve Starém zákoně. Poprvé je označen jako „Hospodin“ (Gn 18,1), což je Boží smluvní jmé-

no, a také jako jeden ze „tří mužů“, kteří přišli k Abrahamovi k dubům v Mamre (Gn 18,2). V 19. kapitole se dozvídáme, že dva z „mužů“ byli ve skutečnosti andělé, takže jeden z „mužů“ byl opravdu „Hospodin“. Bůh přišel v podobě člověka a v té podobě bude už natrvalo, až se narodí do jeslí v Betlémě.

Řekl jsem, že to bylo během smutného období Abrahamova života. On a jeho žena Sára se tolik natoužili po synu. Ve starověku to bylo obzvláště důležité, neboť jedině syn mohl dále nést Abrahamovo jméno a jeho smluvní postavení hlavy. Bůh mu zaslíbil: „Učiním tě velkým národem, požehnám tě, velké učiním tvé jméno. Staň se požehnaním! ... V tobě dojdou požehnání veškeré čeledi země“ (Gn 12,2–3). Abraham věděl, že to vyžaduje, aby měl syna, avšak jeho žena nemohla mít děti. Jednou si na to postěžoval Bohu a Bůh mu zaslíbil zástupy potomků skrze syna, který se mu narodí: „Pohleď na nebe a sečti hvězdy, dokážeš-li je spočítat.“ A dodal: „Tak tomu bude s tvým potomstvem“ (Gn 15,5). Bible říká, že Abraham „Hospodino vi uvěřil a on mu to připočetl jako spravedlnost“ (Gn 15,6). To znamená, že Abraham byl ospravedlněn jen skrze víru v Ježíše Krista (Ř 4,3). Stejně je to s námi, když uvěříme Božím slibům, že nás zachrání skrze Ježíše. Naše hříchy jsou odpuštěny a před Bohem jsme ospravedlněni.

Abrahamův problém spočíval v tom, že i když věřil Božím slibům, stárnul a jeho žena byla také už příliš stará na to, aby měla děti. Proto byl Abraham smutný, když k němu Ježíš přišel k dubům

v Mamre. Když se Ježíš objevil, zdá se, že ho Abraham poznal, protože k němu běžel, poklonil se mu až k zemi a okamžitě pro něho obstaral jídlo. To ukazuje, že Ježíš musel být ve skutečném lidském těle, protože jedl Abrahamovo jídlo! Ale Ježíš nepřišel jen jíst. Přišel s dobrou zprávou! Oznámil Abrahamovi: „Po obvyklé době se k tobě určitě vrátím, a hle, tvá žena bude mít syna“ (Gn 18,10).

Jaká zpráva to byla pro Abrahama! Byla to touha jeho srdce i srdce jeho ženy! Víte, co potom udělali? Bible říká, že se Sára zasmála: „Zasmála se v duchu a řekla si: ‚Když už jsem tak sešlá, má se mi dostat takové rozkoše? I můj pán je stařeček‘“ (Gn 18,12). Ježíš to slyšel a uvědomil si, jak dlouho čekali a jak těžké bylo uvěřit této dobré zprávě. Když čteme, co řekl, může se nám zdát, že se zlobil. Ale já si to nemyslím. Ježíš chápe, jak je pro nás někdy těžké věřit, obzvláště když čekáme dlouho. Nový zákon říká, že Sára skutečně věřila (Žd 11,11), a Ježíš to musel vědět. Řekl Abrahamovi: „Je to snad pro Hospodina nějaký div? V jistém čase, po obvyklé době, se k tobě vrátím a Sára bude mít syna“ (Gn 18,14).

Myslíte si, že Ježíš svůj slib splnil? Samozřejmě, že ano. Genesis 21,2 říká: „Sára otěhotněla a Abrahamovi, ačkoli byl stár, porodila syna v čase, který mu Bůh předpověděl.“ Opravdu zvláštní je jméno, které dali svému synu. Pojmenovali ho Izák, jak jim Bůh řekl, což znamená „smíšek“. To naznačuje, jak šťastnými Bůh učinil své služebníky, když uvěřili jeho slibu a dostalo se jim požehnaní.

Vím, že se i Ježíš musel v duchu smát, když se to všechno dělo, protože věděl, že Bůh chystá pro Abrahama mnohem víc pozhánání, a také pro všechny, kdo se k němu ve víře připojí. Ježíš věděl, že se Bůh chystá dát syna, a to dokonce svého vlastního Syna. Ježíš sám měl být Synem, kterého nám Bůh dá, aby nám přinesl spasení. To měl Ježíš na mysli, když později řekl: „Váš otec Abraham zajásal, že spatří můj den; spatřil jej a zaradoval se“ (J 8,56). Kdy viděl Abraham Ježíše vtěleného do člověka? Vždyť žil dva tisíce let před Kristovým narozením! Abraham uviděl Ježíše u dubů v Mamre, když uvěřil Božímu slibu, že mu dá dítě Zachránce.

Abraham uviděl Pána v podobě člověka, jak naplňuje Boží slib ohledně spasení. Víte, že jsme to samé už v Bibli viděli? Bůh je vůči nám věrný, stejně jako byl věrný vůči Abrahamovi! A jak je úchvatné, že dá Bůh svého Syna, abychom mohli být zachráněni vírou v něho. Pokud přemýšlíte nad tím, jak je to skvělé, pokračujte a zasmějte se tomu. Smějte se z celého srdce, protože Bůh vám pozhánal spolu s Abrahamem. Když přemýšlíte o Ježíši narozeném o Vánocích, vzpomeňte si, jak Abraham toužil po synu, a vzpomeňte si, že naše spasení potřebuje pravého Syna, aby naplnil Boží smluvní slib. Pak buďte rádi jako Abraham, neboť Ježíš přišel s dobrou zprávou, že se nám narodil Spasitel!

Ježíš a Mojžíš

Nový zákon říká o Mojžíši cosi zvláštního, čemu akademici ne úplně rozumějí. Židům 11,23 říká, že Mojžíšovi rodiče ho

skryli, „protože viděli, že dítě *je krásné*“ (ČSP). Dítě Mojžíš bylo zvláštní a jeho rodiče pochopili něco z jeho nádherného povolání před Bohem. Židovský historik Josefus napsal, že Mojžíšův otec měl sen, ve kterém se dozvěděl, že jeho dítě vyrostě k tomu, aby vysvobodilo Izrael z Egypta. Křesťané se dívají zpět na Mojžíše a uvědomují si, že byl nádherný jako ten, který předcházel narození dítěte Ježíše.

Zamyslete se nad tím, jak moc se dítě Mojžíš podobalo dítěti Ježíš. Pokud má Josefus pravdu, byl Mojžíšův otec dopředu spraven o záchranné misi svého malého syna. To samé se později stalo Josefovi, když mu anděl řekl o Ježíšově narození a udal jeho jméno: „... dáš mu jméno Ježíš; neboť on vysvobodí svůj lid z jeho hříchů“ (Mt 1,21). Další paralelou je způsob, jakým se farao pokoušel zabít všechny malé chlapce v Izraeli, stejně jako se král Herodes pokoušel zabít Ježíše se všemi chlapci narozenými v Betlémě (Ex 1,22; Mt 2,16). Je vidět, že se satan zoufale snažil zabránit oběma těmto dětem, aby vyrostly a naplnily své poslání od Boha. Mojžíše zachránila před faraonem jeho matka, která ho vložila do košíku a pustila ho po Nilu s důvěrou, že ho Bůh ochrání. Ježíš byl zachráněn před nebezpečím, když anděl varoval Josefa a Marii, aby s ním utekli do bezpečí do Egypta (Ex 2,3; Mt 2,13). Je to náhoda, že toho Mojžíš a Ježíš měli jako děti tolik společného? Ne! Bible chce, abychom pochopili, že právě jako Mojžíš přišel zachránit Izrael z otroctví v Egyptě, tak se Ježíš narodil, aby nás osvobodil z otroctví našemu hříchu.

Nejenže se Mojžíš jako dítě podobal Ježíši, on mu i věřil ohledně svého vlastního spasení. Ježíš to učil, když jednou napomínal farizee, že v něho nevěří. Farizeové rádi mluví o tom, jak veliký byl Mojžíš. Ježíš je však upozornil na to, že Mojžíš věřil v něj! Řekl: „... vašim žalobcem je Mojžíš, v něhož jste složili svou naději. Kdybyste opravdu věřili Mojžíšovi, věřili byste i mně, neboť on psal o mně“ (J 5,45–46). A kdy, říkáme si, psal Mojžíš o Ježíši?

Jedno místo, kde Mojžíš o Ježíši psal, je Deuteronomium 18, když mluvil o proroku, který přijde a bude jako Mojžíš: „Hospodin, tvůj Bůh, ti povolá z tvého středu, z tvých bratří, proroka, jako jsem já. Jeho budete poslouchat“ (Dt 18,15). Tímto prorokem byl Ježíš. A když Ježíš vystoupil „na horu“, aby pronesl své Kázání na hoře (Mt 5,1), doplnil tím vyučování Desatera, které dal Mojžíš na hoře Sinaj.

Další místo, kde psal Mojžíš o Ježíši, je kniha Leviticus. V té knize nenajdete jméno „Ježíš“. Ale budete číst o Bohu, který nám odpouští skrze krev zvířat obětovaných za naše hříchy. Mojžíš psal o Ježíši, který byl tou pravou obětí, jíž byla zvířata pouhým předobrazem, a jehož krev na kříži opravdu splatila naše hříchy (Lv 16,34). Někteří lidé učí, že Mojžíš neměl ponětí, že tyto oběti ukazují na Ježíše, ale Ježíš řekl, že měl! Mojžíš psal také o Ježíši, když popisoval, jak byl Izrael v Egyptě zachráněn skrze beránkovu krev na svých dveřích, takže je anděl smrti minul. Bůh mu řekl: „Když tu krev uvidím, pomenu vás a nedolehne na vás zhoubný úder...“ (Ex 12,13). Mojžíš řekl Izraeli, aby si

připomínal hod beránka obětováním beráneků a jedením velikonočního jídla, a tímto způsobem ve víře vyhlížel Ježíšův příchod (Dt 16,1–2; 1K 5,7). To bylo několik příkladů Mojžíšova vyučování o Ježíši, který přijde, aby vysvobodil „svůj lid z jeho hříchů“ (Mt 1,21).

V Židům 11,24–26 existuje ještě poslední zmínka o Mojžíšově víře v Ježíše. Když vyrůstal, pokoušel ho hřích stejně jako všechny chlapce a dívky dnes. Když Mojžíšova matka položila dítě do řeky Nil, Bůh způsobil, že ho našla faraonova dcera. A tak Mojžíš vyrostl jako egyptský princ! Život v takové bohaté rodině byl pro Mojžíše pokušením žít v hříchu. Zvolil si Mojžíš tento způsob života? Ne, naopak, vzpomněl si na Boha a útrapy svého lidu Izraele v Egyptě. Mojžíš opustil hříšný život, aby sloužil Božimu lidu! Přesně takový dar bychom měli dát Ježíši k Vánocům!

Poslechněte si, jak Nový zákon vysvětluje Mojžíšovu víru: „Kristovo pohanění pokládá za větší bohatství než všechny poklady Egypta, neboť upíral svou mysl k budoucí odplatě“ (Žd 11,26). Není to nádherný výrok? Není divu, že ho Mojžíšovi rodiče pokládali za krásného, protože měl chápat, jak nádherný bude Ježíš a jeho spasení! Mojžíš chtěl věřit v Ježíše a žít život, který by mu přinesl slávu. Mojžíš věděl, že Božím největším darem je jeho vlastní dokonalý Syn, Ježíš Spasitel, a že největší dar Bohu je naše důvěřivá víra, i když je svět proti. A jakou odměnu za to Mojžíš obdržel! Víme z Bible, že dokonce i nyní je Mojžíš v nebi s Ježíšem, chválí Boha a sdílí jeho slávu (Lk 9,30).

Nový zákon nám ukazuje, že Mojžíš by měl být našim příkladem důvěry v Ježíše ohledně našeho spasení. Když přemýšlíme o Vánocích, možná nás udiví, že důvěřujeme stejnému Spasiteli, kterého Mojžíš miloval dlouho předtím, než přišel. Jaký to byl pro Mojžíše veliký den, když se Ježíš narodil! Stejně jako Mojžíš bychom měli uctívat Ježíše svou poslušností Boží-

mu slovu. Rozhodněte se, že se stejně jako Mojžíš odvrátíte od hříchu, abyste oslavili Krista! Potom dostanete velikou odměnu, zdarma, jako dar Boží milosti – budete se smět připojit k Mojžíšovi v nebi, abyste žili věčně v přítomnosti Ježíše.

Přeložila Julie Petrecká.

Pokračování v příštím čísle.

ZÁKLADNÍ CHARAKTERISTIKA OBRÁCENÍ

Joseph Alleine (1671)

Odvracíme se od své vlastní spravedlnosti.

Před obrácením se člověk snaží zakrýt svými vlastními fíkovými listy a učinit sám sebe přijatelným pro Boha. Důvěřuje sám sobě, staví na své vlastní spravedlnosti, považuje své měďáky za zlato a nespolehá na Boží spravedlnost. Ale při obrácení dochází ke změně jeho smýšlení. Nyní považuje svou vlastní spravedlnost za špinavé hadry. Odhodil ji jako odporné a špinavé hadry žebráka. Je uveden do chudoby ducha, zoufá si nad sebou a od-suzuje se. Zde je soupis jeho majetku: „Jsem ubohý, bédný a nuzný, slepý a nahý“ (Zj 3,17). Co považoval za svou svatou chloubu, vidí nyní jako nepravost, a svou uctívanou sebespravedlnost považuje za hnůj z ztrátu – ani za bohatství tisíců světů by ji nechtěl zpátky!

Začíná vyzdvihoval vysokou cenu Kristovy spravedlnosti. Vidí, jak moc ke všemu potřebuje Krista – aby ho ospravedl-

nil, aby posvětil jeho jednání. Nemůže bez něj žít. Nemůže se bez něj modlit. Kristus musí jít s ním, jinak nemůže předstoupit před svatého Boha. Opírá se o Krista a sklání se v domě svého Boha. Bez Krista se považuje za ztraceného. Jeho život je skrytý v Kristu podobně, jako kořen stromu vrůstá do země, aby pevně stál a čerpal z ní živiny. Dříve pro něj bylo Kristovo evangelium zatuchlé a bez chuti, ale nyní? Jak nádherný je Kristus! Augustin nemohl zůstat u svého kdysi milovaného Cicerona, protože v jeho spisech nenalezl Kristovo jméno. Když mluví o Kristu a k němu, jedním dechem hlasitě volá: „Nejvzácnější, nejvíce milující, nejlaskavější, nejdražší, nejcennější, nejžádanější, nejkrásnější, nejspravedlivější!“ Hlas obráceného je zajedno se slovy mučedníka: „Nikdo, kromě Krista!“

- ◆ *Jako nečistí jsme byli všichni, všechna naše spravedlnost jako poskvrněný šat. Uvadli jsme všichni jako listí, naše nepravosti nás unášely jako vítr. (Iz 64,5)*

VYCHÁZEJÍCÍ Z VÝSOSTI

Jaroslav Kernal

Jaké byly okolnosti Kristova narození? Lukáš zaznamenal události, které se staly ještě před Ježíšovým narozením. První kapitola Lukášova evangelia obsahuje prorocství, které se týká Krista samotného a jeho bezprostředního předchůdce, Jana Křtitele. Ukazuje na příchod, původ a poslání Spasitele, jemuž bude Jan, později nazvaný Křtitel, připravovat cestu.

I. Příchod Spasitele

◆ *A ty, synu, budeš nazván prorokem Nejvyššího, neboť půjdeš před Pánem, abys mu připravil cestu a dal jeho lidu poznat spásu v odpuštění hříchů, pro slitování a milosrdenství našeho Boha, jímž nás navštíví Vycházející z výsosti... (Lk 1,76–78)*

Otec Jana Křtitele, Zachariáš, mluví ke svému právě narozenému synovi. Když mu anděl řekl, že se mu narodí syn, Zachariáš nevěřil, a proto anděl svázal jeho jazyk, takže Zachariáš nemohl mluvit až do okamžiku, kdy mělo dojít k pojmenování syna. Když se otce zeptali, jak se bude jmenovat, napsal na tabulku, že jeho jméno bude Jan. V tu chvíli se mu po devíti měsících rozvázal jazyk a Zachariáš chválil Boha. Náš text je vrcholem jeho chvály. Ale není to chvála jeho syna, ale chvála Božího syna. Zachariášův syn bude prorokem Nejvyššího a podle Izajáše půjde před Pánem, aby mu připravil cestu, volal lidi k pokání a dal jim poznat spásu v odpuštění hříchů. Přesně to Jan Křti-

tel dělal. Všude kázal a vyzýval lidi, aby činili pokání a věřili v toho, který přichází po něm, v Ježíše Krista. A právě sem směřuje i sedmdesátý osmý verš. Bůh navštíví svůj lid. Bůh sestoupí ke svému lidu. Bůh přijde a nyní je to jisté!

V šedesátém osmém verši Zachariáš oznamuje, že už se to stalo. Poté, co Alžběta otěhotněla, setkal se anděl také s její příbuznou, dívkou jménem Marie. Této Marii anděl oznámil, že počne mocí Ducha svatého, otěhotní a porodí syna, který bude svatý a bude to Syn Boží (Lk 1,35). Marie spěchala za Alžbětou a obě se radovaly z Božího díla. Zachariášova chvála je jenom ohlasem toho, co se stalo. Proto mluví o Božím navštívení v minulém čase (Lk 1,68). To Slovo, Kristus, už se stávalo tělem. V době, kdy Zachariáš říká tato slova, Spasitel už se formoval v Mariině lůně, aby za dalších šest měsíců vstoupil do temnoty tohoto světa.

Bylo to symbolické, že se Ježíš narodil v noci. Uprostřed noční temnoty přišel na svět ten, který je světlo světa, světlo, které osvětluje každého člověka přicházejícího na svět (J 1,9) a které jednoho dne ozáří celý svět, jako blesk ozařuje oblohu. Když se Ježíš narodil, obloha blízko Betléma se rozzářila slávou nebeských andělských zástupů, které zvěstovaly pastýřům, že se jim narodil Spasitel, Kristus. Až Ježíš přijde podruhé, nepříjde jako děťátko do temnoty světa, ale přijde blesk soudu, jako plamen a oheň, který zachvátí celý

svět nacházející se v temnotě hříchu. Zachariáš v tuto chvíli mluví o prvním příchodu Krista, o jeho narození do světa. Raduje se z toho, že Pán přichází, že se naplňují dávná proroctví a běh světa spěje ke svému vrcholu, k vtělení Božího Syna, k příchodu zaslíbeného Spasitele a Krále.

Jak mluví Zachariáš o příchodu Spasitele? Proč přichází Spasitel? Pro slitování a milosrdenství našeho Boha. Bůh je plný slitování. Jeho slova hovoří o niterném soucitu, o pohnutém srdci, o milosrdenství, které vychází z nitra. Mluví se tu o Boží podstatě, o svatém charakteru samotného Boha, který je slitovným Bohem, je milosrdný a plný soucitu.

Abychom tomu ale dobře rozuměli, musíme vidět také druhou stránku celé věci – je tady člověk, který potřebuje zachránit. Ježíš přišel, aby hledal a spasil, co zahynulo (Lk 19,10). Ježíš nepřišel pro zdravé, ale přišel jako lékař za nemocnými. Nepřišel volat k pokání spravedlivé, ale hříšníky (Lk 5,31–32). To řekl farizeům, kteří si sami o sobě mysleli, že jsou spravedliví, že jsou duchovně zdraví, že nepotřebují uzdravit duši ani ji zachránit před věčným zahynutím. I dnes je tolik lidí lhotejných k tomu nejvzácnějšímu, co jim Bůh dal! Vůbec je nezajímá jejich duše. Vůbec se nestarají o věčnost. Nechtějí přemýšlet o tom, co se stane po smrti jejich těla. Utěšují se marnou a prázdnou iluzí, že po smrti nastane nicota. Jestli je toto údělem člověka, potom jsme ubohá stvoření a nejsme na tom líp než kámen. Jsme na tom hůř než kámen, protože on nic necítí, ale my zakoušíme bolesti, trá-

pení, soužení a všechny nesnáze spojené s lidským životem. A proč? Aby jednoho dne přišlo nic!

Jak se na to ale dívá Bůh? Bůh stvořil člověka, dal mu život. Přijde den, kdy bude chtít složit účty. A Bible vydává velmi jasné svědectví o každém člověku – že není člověk, který by nezhřešil (Ř 3,23), a že mzdou hříchu je smrt (Ř 6,23). Každý člověk si zaslouží spravedlivou mzdu, tedy to, co si vysloužil za svůj život, za své hříchy. Tou mzdou je věčná smrt daleko od Boha, který je zdrojem života, a od jeho slávy. Věčná vědomá smrt v odloučení, samotě, trápení, bez světla, bez naděje, bez radosti a pokoje. Proto Zachariáš mluví o odpuštění hříchů, proto mluví o Spasiteli, který přichází na svět, proto mluví o slitování a milosrdenství našeho Boha.

Nejsou to lidské hříchy, které by nutily Boha být milosrdný, ale je to jeho podstata, jeho charakter, jeho láska, která ho vedla k tomu, že připravil cestu spasení, že před stvořením světa připravil plán zachrany. Vždyť „Bůh tak miloval svět, že dal svého jediného Syna, aby žádný, kdo v něho věří, nezahynul, ale měl život věčný“ (J 3,16). Ve svém milosrdenství Bůh připravil způsob, jak se člověk může zbavit svých hříchů, jak může dosáhnout Boží spravedlnosti a žít. Tímto prostředkem je Boží syn, Ježíš Kristus. Celých patnáct století, kdy postupně vznikal Starý zákon, dosvědčovali proroci přicházející spasení a zjevovali o něm stále více. Zachariáš vidí, že teď vše dochází naplnění, protože Boží Syn se stal člověkem, narodí se v těle, jako má člověk, a na lid-

ském těle odsoudí hřích. Každý, kdo uvěří v tento Boží způsob ospravedlnění člověka, tím dá nejenom Bohu za pravdu, ale bude zachráněn pro věčnost. Proto se Zachariáš tolik raduje z narození Spasitele.

Co říká Zachariáš o Spasiteli? Mluví o původu Spasitele. Kdo je tento Spasitel? Narodí se z ženy, bude to malé dítě, stejné jako každé jiné. Lukáš ve druhé kapitole mluví o tom, jak byl Ježíš osmého dne po narození obřezán stejně jako každý jiný židovský chlapec. Opravdu nemáme více informací o původu Krista? Co říká náš text?

II. Původ Spasitele

◆ *... pro slitování a milosrdenství našeho Boha, jímž nás navštíví Vycházející z výsosti. (Lk 1,78)*

Samotná gramatika tohoto verše dosvědčuje božský původ Ježíše Krista. Je to Bůh sám, kdo navštíví svůj lid jako „Vycházející z výsosti“. Bůh se stane člověkem a na lidském těle odsoudí hřích. Druhá osoba Boží Trojice, Boží Syn, kterého můžeme před jeho vtělením vidět na mnoha místech Starého zákona, přijde v těle. Apoštol Jan píše, že Boží Syn je Slovo, které věčně vychází z Otcových úst. Jan o něm dosvědčuje, že to Slovo bylo u Boha, že to Slovo bylo Bůh a že se stalo tělem a přebývalo mezi námi (J 1,14). A dodává:

◆ *Spatřili jsme jeho slávu, slávu, jakou má od Otce jednorozený Syn, plný milosti a pravdy. (J 1,14)*

Slovy plnými vznešenosti a nádhery popisuje Jan Božího Syna. Podobně se vyjadřuje také Lukáš slovy „Vycházející z vý-

sosti“. Je velmi obtížné přeložit tato dvě slova, protože jsou to slova nabitá významem. Musíme se u nich zastavit, protože nám odhalují původ Mesiáše. Zachariáš velmi dobře porozuměl tomu, kdo je Boží syn, pochopil podstatu a původ svého Spasitele.

Slovo „vycházející“ se obvykle překládá jako východ ve smyslu světové strany. Když se Kristus narodil, přišli mudrci z východu (je tam stejné slovo), kteří na východě (totéž slovo) uviděli jeho hvězdu. Je to slovo, které se dá použít o okamžiku východu slunce, takže Žilka je překládá jako „slunce vycházející z výsosti“, jiné překlady mluví o „rozbřesku z výsosti“ (Pavlík, Žilka), „svítání shůry“ (B21), „úsvit z výsosti“ (ČSP). Zdůrazňuje to bezprostřední kontext, protože následující verš říká, že zazáří těm, kdo jsou v temnotě a ve stínu smrti. Kristus je světlo světa (J 8,12), a kdo ho následuje, nebude chodit ve tmě, ale bude mít světlo života. On je světlo, které vzchází v temnotách.

◆ *Lid, který chodí v temnotách, uvidí velké světlo; nad těmi, kdo sídlí v zemi šeré smrti, zazáří světlo. (Iz 9,1)*

Tato slova použil Zachariáš v následujícím verši. Ježíš je veliké světlo, které přišlo na svět. Ježíš zazáří každému, koho Bůh probudí z mrtvých svou mocí, kterou i Krista vzkřísil z mrtvých. Každý, kdo činí pokání a věří v Ježíše Krista, už nemusí bloudit ani tápat v temnotě světa a ve tmě hříchu, protože má světlo života. Ježíš Kristus je září samotného Boha. Autor listu Židům (dost možná právě Lukáš) napsal, že Kristus je:

- ◆ ... odlesk Boží slávy a výraz Boží podstaty... (Žd 1,3)

Je vznešenější než andělé, které převyšuje už jenom jménem, které mu bylo dáno – Ježíš znamená „Bůh zachraňuje“, a kromě toho je také Immanuel, což znamená „Bůh je s námi“ (Mt 1,21–23). V Ježíši Kristu je Bůh s námi. Odložil slávu nebe a stal se jedním z nás, stal se člověkem – do tmy lidského života zazářilo světlo.

Ale Lukáš jde ještě dále. V řeckém překladu Starého zákona se toto slovo používá na několika místech, když se mluví o zaslíbení Mesiáše. Mesiáš je nazván „Výhonkem“.

- ◆ *Hle, přicházejí dny, je výrok Hospodínův, kdy Davidovi vzbudím výhonek spravedlivý. Kralovat bude jako král a bude prozíravý a bude v zemi uplatňovat právo a spravedlnost. (Jr 23,5)*
- ◆ *... přivedu svého služebníka, zvaného Výhonek. (Za 3,8)*
- ◆ *Hle, přijde muž jménem Výhonek, vyraší odspodu; ten zbuduje Hospodínův chrám. (Za 6,12)*
- ◆ *V onen den bude výhonek Hospodínův chloubou a slávou, plod země důstojností a okrasou pro ty z Izraele, kdo vyvázli. (Iz 4,2)*

Zachariáš odkazuje na slova proroků. Mluví o zaslíbeném služebníkově, o králi, který bude kralovat prozíravě a bude uplatňovat spravedlnost a právo. Zachariášovi prospělo dlouhé mlčení, kdy byl jeho jazyk svázán. Mohl v tichosti přemýšlet nad slovy anděla, který mu oznámil narození syna, i nad příběhem Marie, která se sešla s jeho ženou. Zachariáš byl kněz, potomek

Árona, znal Boží slovo a jistě promýšlel všechna ta místa, která mluvila o Hospodínovu služebníkově, o Davidovu synovi, o synu člověka, o záchraně Božího lidu, o odpuštění hříchů. Když se mu rozvázala ústa, přetéká chválou, která je naplněná zjevením.

Přichází výhonek, který vychází jako „proutek z pařezu Jišajova a výhonek z jeho kořenů“ (Iz 11,1). Vycházející z výsosti. Tento výhonek se sice narodí Marii, ale jeho původ je nebeský, přichází z výsosti. Anděl oznámil Marii, že ji zastíní sláva Nejvyššího, počne a její dítě bude svaté. Ježíš je člověk podle těla, pochází z Marie, je to Davidův potomek, ale jeho původ je od věčnosti, protože k nám přišel z nebe. Sestoupil ze slávy a stal se jedním z lidí (Fp 2,6–11).

Zachariáš oslavuje Krista ještě před jeho narozením. Přesto velmi dobře rozuměl tomu, kdo je Kristus. Je to Výhonek z výsosti, tedy z nebe, ze slávy, z nejvyšších míst. Hned dvojím způsobem tak ukazuje na původ Spasitele. Je to zaslíbený Výhonek a přichází z nebe. Zachariáš chválil Boha a vyvyšoval Krista jako Božího syna, jako Boha, který se stal člověkem a v lidském těle za nás zaplatil cenu za hřích. Mluví o slávě, která přichází do světa, o Boží slávě, která bude zářit a která září i nám až dodnes. Ježíš Kristus nás stále zve, abychom přišli k němu, abychom se před ním sklonili jako před Spasitelem a králem, abychom ho vyznali jako Pána svého života a uvěřili, že ho Bůh vzkřísil z mrtvých. To je skutečné poselství Vánoc a důvod, proč se Ježíš Kristus narodil.

III. Poslání Spasitele

Proč se ale Boží syn stal člověkem?

- ◆ ... *aby se zjevil těm, kdo jsou ve tmě a stínu smrti, a uvedl naše kroky na cestu pokoje. (Lk 1,79)*

Ježíš přišel proto, aby se zjevil, aby se dal poznat některým lidem. Nepřišel se zjevit všem, ale přišel pro svůj lid. Je Spasitelem svého lidu (Mt 1,21). Mnozí se s ním setkali, ale zdaleka ne všichni poznali, koho mají před sebou. Poznali ho jenom ti, kterým se dal poznat. Tak velká je temnota, ve které se kvůli svým hříchům nacházíme. I když přijde světlo na svět, nejsme schopni to světlo poznat a vydáváme ho za tmu. Jan napsal:

- ◆ *Na světě byl, svět skrze něj povstal, ale svět ho nepoznal. Přišel do svého vlastního, ale jeho vlastní ho nepřijali. (J 1,10–11)*
- ◆ *Světlo přišlo na svět, ale lidé si zamilovali více tmu než světlo, protože jejich skutky byly zlé. (J 3,19)*

Ježíš přišel, aby se dal poznat těm, kdo jsou v temnotě a ve stínu smrti. Ježíš září, zjevuje se lidem, dává se jim poznat, probouzí mrtvé a kamenné lidské srdce a naplňuje ho svou láskou. Jenom ti, kterým se Kristus dal poznat, kterým zazářil, přicházejí ke světlu a jsou zachraňováni. Září Kristus i tobě? Znáš Ježíše Krista? Zazářil do tvého života jako jasná hvězda jitrní, jak je také nazván (Zj 22,16)? Probudil ses z temnoty hříchu a smrti a povstal jsi k životu skrze víru v Ježíše Krista? Září ti jako světlo, které vede tvoje kroky? Je Ježíš Pánem tvého života?

Každý z nás se narodil do temnoty a stínu smrti. Smrt vládne nad každým člověkem a je důkazem toho, že člověk zhřešil proti Bohu. Kdyby žil někdo, kdo by nezhrěšil, pak by ani nezemřel. Ale v každé generaci na celém světě po celou dobu jeho existence vždycky zemřelo sto procent všech lidí. Z Bible víme jenom o dvou výjimkách, o dvou lidech, kteří nezemřeli, protože Bůh si je vzal k sobě ještě za jejich života – jedním z nich byl Henoch a druhým Eliáš. A potom je tady ještě zaslíbený syn Davidův, Mesiáš, o němž dnes mluvíme, který zemřel na kříži a byl pohřben, ale třetího dne vstal z mrtvých. Ve svém zmrtvýchvstání porazil smrt a vyhlásil nad ní vítězství. Proto mohl říci už za svého života:

- ◆ *Amen, amen, pravím vám, kdo slyší mé slovo a věří tomu, který mě poslal, má život věčný a nepodléhá soudu, ale přešel již ze smrti do života. (J 5,24)*

Ježíš přišel, aby dal věčný život těm, kdo v něj uvěří. Jsou to lidé, kteří se narodili ve stínu smrti, kteří nešli cestou pokoje, ale cestou nepřátelství vůči Bohu i vůči lidem. I my všichni jsme byli Božími nepřáteli, dokud se Bůh nad námi neslitoval a nezjevil nám svého Syna, dokud Kristus nezazářil do našich životů. Tehdy naplnil naše srdce pokoj, který převyšuje každé lidské pomyšlení. Obětí Ježíše Krista jsme byli usmířeni s Bohem i s lidmi. Ježíš Kristus uvedl naše kroky na cestu pokoje. Nyní Boží pokoj vládne v životech Božích dětí (Ř 5,1).

Ježíš přišel udělat z Božích nepřátel Boží děti. Narodil se, aby nás vykoupil z otroctví

hříchu a smrti. Byli jsme otroky hříchu a naše životy o tom svědčily. Nechtěli jsme žít v podřízenosti Bohu, ale chtěli jsme sami vládnout nad svými životy, chtěli jsme být jako Bůh. Ale tato hříšná touha naprosto zaslepila naše chápání i náš zrak, takže jsme neviděli, že jsme ovládáni vlastními žádostmi a touhami, že jsme ovládáni ďáblem, který vládne v tomto světě, a že milujeme hřích víc než cokoliv jiného v tomto světě. Ale Bůh nás zachránil.

Poslal svého jediného Syna, aby se stal Spasitelem světa. V tom je celé kouzlo Vánoc: Ježíš přišel zachránit svůj lid a přivést ho na cestu pokoje. Přišel, aby se stal obětí smíření za naše hříchy. Každý lidský hřích je ve své podstatě namířen proti Bohu, proto je zdou hříchu smrt. Protože se jedná o urážku nekonečného Boha, musí cena za hřích odpovídat tomu, co bylo dotčeno. A to znamená, že cena za hřích je nekonečnou cenou. Proto Bible mluví o *věčném* (nekonečném) zatracení, které čeká všechny, kdo nečiní pokání a nevěří v Ježíše Krista. Proto zvířecí oběti

nemohly usmířit Boží hněv a být přijatelnou cenou za vykoupení. Sám Bůh zaplatil cenu za vykoupení, protože jenom taková oběť je dostatečnou cenou za hřích.

Milý čtenáři, máš pokoj s Bohem? Jsi smířen skrze víru v dokonalou a dokonalnou oběť Pána Ježíše Krista? Pojd' k němu. Kéž ti září jako světlo, kéž osvětluje celý tvůj život a vede tvé kroky cestou pokoje. Proto se Ježíš narodil! Proto i dnes volá každého z nás, aby přišel a volal: „Pane, smiluj se nade mnou hříšným a zachraň mou ubohou duši.“ Volej tak dlouho, dokud nedostaneš odpověď, dokud Boží láska nezaplaví tvé srdce a nepřinese usmíření s Bohem, a tedy pokoj.

Bůh je dobrý. Ze svého slitování a milosrdenství nám poslal Spasitele, abychom skrze něj došli pokoje a měli cestu k Bohu otevřenou dokořán. Proto by nikdo z nás neměl otálet, ale měl by spěchat k Ježíši, který se sice narodil v Betlémě, ale přišel k nám jako Výhonek vycházející z výsosti, aby nám přinesl spasení v odpuštění hříchů.

SOUHLASIT S PRAVDOU NENÍ TOTÉŽ JAKO JI APLIKOVAT

Rick Holland

Chvilku se nad tím zamyslete. Máme nepočítaně překladů a vydání Bible, konference, blogy, stažené mp3 nahrávky, živé online přenosy, videonahrávky kázání, knihy, křesťanskou hudbu, CD, podcasty, rádiová vysílání, sociální sítě a k tomu každý týden vyučování a kázání, kterých se účastníme.

Jsme generace, která má jako žádná jiná předtím mnohem lepší přístup k biblické pravdě.

Je však kvůli tomu církev nějak lepší? Jsou díky těmto možnostem dnešní věřící svatější, spokojenější a zaujatější snahou růst „v milosti a v poznání našeho Pána a Spasitele Ježíše Krista“ (2Pt 3,18)?

Je to výzva, které denně čelí mé vlastní srdce. Jelikož máme dnes snadno dostupné takové kvantum pravdy, je daleko snazší si pravdy jen *vážít* než ji skutečně *aplikovat*. Je příliš snadné si myslet, že když jsme ocenili anebo jsme si prostě jen oblíbili či „olajkovali“ nějakou citaci, knihu, kázání, blogový post či jiné, tak že už jsme vlastně dosáhli zamýšleného výsledku, který v nás ta pravda měla vypůsobit. Kladně něco hodnotit a prakticky to aplikovat jsou dvě naprosto rozdílné věci.

Nerad bych, aby došlo k nedorozumění. Samozřejmě že biblické pravdy bychom si měli hluboce vážít, být jí neustále přitahováni a nacházet v ní uspokojení. Říct něco jako, „Mám tu knížku moc rád“ anebo „Fakt se mi to kázání moc líbilo,“ je úplně v pořádku. Chtěli bychom snad tvrdit opak?

Přesto ale je veliký rozdíl, když můžeme poukázat na jasné a měřitelné změny, které se udály v našem myšlení nebo chování na základě něčeho, co jsme se dozvěděli nebo naučili. Ocenění pravdy by mělo vést k aplikaci pravdy. Jinak je to totéž, jako když si uložíme do poličky své domácí knihovny nějakou proslulou křesťanskou klasiku spíše jen proto, aby se jí pokochalo oko, než abychom ji doopravdy četli. Jednou jsem zaslechl smutnou anekdotu, že křesťanskou klasiku bychom prý mohli definovat tak, že je to kniha, kterou každý má, ale málokdo ji četl. Výstižná ilustrace toho, o čem mluvíme.

Takže jaké kroky můžeme učinit, abychom se z kladných hodnotitelů stali

praktickými uživateli? Tady máme několik tipů:

- **Napište si to.** Pořídte si poznámkový blok nebo deník a zapisujte si tam své reakce na biblickou pravdu, kterou si postupně střádáte. Vypište si tam modlitby, ve kterých budete prosit Ducha, aby vám pomohl aplikovat tu pravdu ve vašem životě. Když si děláte poznámky z kázání, nepište si jenom jeho osnovu, ale poznamenávejte si i to, v čem rozpoznáváte působení Ducha svatého ve vašem srdci v reakci na toto kázání.
- **Mluvte o tom.** Je to jen jinými slovy vyjádřený fakt, že se potřebujeme stát vykazatelnými. Pěstujte si vztahy, v rámci kterých můžete nejenom diskutovat o pravdě, kterou se dovídáte, ale také spolu můžete probírat, jak byste na tuto pravdu měli správně zareagovat svým životem.
- **Znovu se k tomu vraťte.** Jelikož pravda k nám dolétá téměř rychlostí světla, udělejte si čas a často si znovu pročítejte svůj poznámkový blok či deník, a osvěžujte si tak své aplikace pravdy.
- **Modlete se.** Ano, tušili jste, že to přijde. Ale já vás chci povzbudit, abyste s Bohem mluvili o věcech, které se dovídáte. Procházejte s ním své poznámky, když trávíte čas na modlitbách, a žádejte zvláštní milost, abyste mohli konkrétně uplatnit jeho pravdy.
- **Zpomalte.** Sám jsem zjistil, že mi toho dá daleko víc jedna knížka, kterou čtu pomalu, anebo blog, který si pro-

čtu několikrát, než když se snažím držet krok se vším, co právě vychází téměř každou hodinu.

Nedopusťte, aby se z vaší mysli stalo muzeum pravdy.

Přeložila Kateřina Gjergji Holzerová.

MEDÚZOVITÉ KŘESŤANSTVÍ

J. Ch. Ryle

Před osmnácti stoletími nás apoštol Pavel varoval, že „přijde doba, kdy lidé nenesou zdravé učení, a podle svých choutek si seženou učitele, kteří by vyhověli jejich přáním“ (2Tm 4,3). Přírozený člověk nenávidí evangelium a všechny jeho charakteristické doktríny – a libuje si v jakékoli prázdné výmluvě, jen aby ho mohl odmítnout.

Prostou pravdou je, že kořen veškerého zla věží v padlé přirozenosti člověka a v jeho hluboko zabydlené nevěře v neomylné Boží Slovo. Obávám se, že si ani nedokážeme představit, jak je na světě málo spásné víry a jak málo lidí opravdu cele věří biblickým pravdám.

Někdo je pyšný – křesťanství a jeho stěžejní učení se mu nelíbí, protože nezanechávají žádný prostor pro jeho chloubu.

Někdo jiný je zase líný a netečný – stěžejní křesťanské učení mu nevoní, protože v něm vyvolává nepříjemné myšlenky a ponouká ho k tomu, aby zkoumal sám sebe a vyvíjel nějaké mentální úsilí.

Někdo další je zase hrubě neinformovaný – domnívá se, že všechny stěžejní doktríny jsou prostě jenom slova a jména a že vůbec nezáleží na tom, čemu kdo věří.

Pak jsou lidé naprosto svěťští – od stěžejního učení raději dají ruce pryč, protože jim odsuzuje jejich milovaný svět.

Ale ať už se to s člověkem má tak či onak, jsem přesvědčen, že příčinou celé této spouště je „prvotní hřích“. A konečným výsledkem je, že obrovské množství lidí hltavě spolkně tu zdánlivě novátorskou myšlenku, že na učení vlastně moc nezáleží. Tento názor totiž lidem skýtá vhodnou výmluvu pro jejich hřichy.

Důsledky této v dnešní době velmi rozšířené averze vůči učení jsou velice závažné. Ať už si to chceme přiznat nebo ne, jedná se o epidemii, která páchá rozsáhlé škody. Prakticky nám v náboženství utváří, podporuje a vyživuje nesmírně bující nestálost a vratkost. V místních církvích tak vzniká něco, čemu si troufám říct, smím-li si dovolit tento novotvar, medúzovité křesťanství, tedy křesťanství bez kostí, bez svalů a bez moci.

Taková medúza, jak asi ví každý, kdo se vyskytl na nějaký čas u moře, je docela hezká a elegantní věc, která se vznáší v moři a stahuje se a roztahuje jako takový malý, rozkošný, průhledný deštníček. A přece není ta stejná medúza, když ji moře vyvrhne na pobřeží, nic jiného než pouhá bezmocná hrouda čehosi bez jakékoli schopnosti pohybu, sebeobranu nebo sebezáchovy.

Ach běda! Vždyť to je živoucí příklad toho, co povětšinou vidíme v dnešním

náboženství, jehož vůdčím principem je: „Žádné dogma, žádné jasné zásady, žádné pozitivní učení.“

Máme tu stovky medúzovitých duchovních, kteří, jak se zdá, nemají v těle svého duchovního života ani jedinou kostičku. Nezastávají žádné pevné názory – nehlásí se k žádné názorové škole a nekloní se na žádnou stranu. Natolik se obávají „extrémních názorů“, že vlastně vůbec žádný názor nemají.

Máme tu tisíce medúzovitých kázání, která zní z kazatelen každým rokem – kázání bez jediného hrotu či jakéhokoli ostří. Jsou hladká jako kulečnickové koule – neprobudí žádného hříšníka a nezbudují nikoho ze svatých.

Máme tu celé legie medúzovitých mladých lidí, kteří se právě vyklubali z našich seminářů, vyzbrojeni několika málo útržky z filozofie z druhé ruky, a tito si myslí, že známkou chytrosti a intelektuálnosti je, když člověk v náboženství nemá ohledně ničeho nijak vyhraněný názor, a jsou tak naprosto neschopni srovnat si v hlavě, co je to vlastně křesťanská pravda. Jejich pyšná srdce se nespokojí s pravdami, které uspokojovaly zbožné muže

a ženy minulých let. Jejich jediným poznáním je jakýsi „cokolivismus“. Věří prakticky všemu – a nemají jistotu ani naději naprosto v ničem!

A v neposlední řadě tu máme celé myriády medúzovitých uctívačů – ctihodných lidí, kteří pravidelně docházejí do církve, a přitom nemají žádné jasné a ucelené názory ohledně ani jediného teologického problému. Nedokáží od sebe rozlišit odlišné věci o nic víc, než dokáží barvoslepi lidé od sebe rozlišit barvy. Myslí si, že:

- všichni mají pravdu – a nikdo se nemýlí,
- všechno je pravda – a nic není lež,
- všechna kázání jsou dobrá – a žádná špatná,
- každý služebník je způsobilý – a nikdo neslouží špatně.

Takoví lidé jsou „jako děti, zmítáni vlnami a hnáni každým větrem učení!“ (Ef 4,14). Často se nechávají unést jakýmkoli novým vzrušujícím prožitkem anebo hnutím, které oslovuje smysly. Vždycky nadšeně přijímají všechno nové, protože nikdy opravdu nepřijali za své staré pravdy Písma.

Přeložila Kateřina Gjergji Holzerová.

BOJOVAT S BOHEM?

James Janeway (1636–1674)

◆ *Poslal své šípy a rozptýlil je. (Ž 18,15 ČSP)*

Ach, kéž byste vy, kteří jste dosud vzdáleni od Boha, uvažovali o těchto věcech! Kéž byste jen mysleli na to, jak dopadne tato bitva, jsou-li do ní zapojeni tak nerovní

protivníci. Zastav se slunce v Ajalónu, dokud Hospodin nevykoná pomstu nad svými nepřáteli! Shromážděte se hvězdy a bojujte proti bidným hříšníkům, kteří vedou

válku se svým Učinitelem. Umístíte svá mocná děla, střílejte ohromným krupobitím, ohnivými šípy i hromovými ranami! Jak padají ranění! Jak mnoho je těch, které Hospodin zabil. Jak mnoho jich je v Údolí rozhodnutí, neboť den Hospodinův je strašný! Hle, nepřátelé Boží padají po tisících a jejich oděv je zborcen krví.

Vizte, jak se vzpínají jeho odpůrci, hory jsou pokryty koňmi a ohnivými vozy. Boží vojínové pobíhají z místa na místo s ohnivými meči, ozbrojeni Boží spravedlností, žárlivostí, mocí i hněvem! Ach, to strašné vraždění! Miliony milionů padají; nemohou stát a ani jeden z nich nedokáže zvednout ruku. Odvaha je opouští a i ti nejsilnější z nich blednou a počínají se chvět. Luk Hospodinův je silný a neodvrací se od krve zbitých, ani od bohatství mocných. Meč Všemohoucího nenavrací se k němu s prázdnou. Jak padají mocní v této bitvě! Je to strašný boj, z něhož nelze uniknout!

◆ *Kdo to přichází z Edómu, kdo v rouchu rudém jde z Bosry? ... Proč je tvůj úbor krvavě zbarven? „Sám jsem šlapal v lišovaci kádi a nikdo z národů se mnou nebyl. Rozhněván jsem po nich šlapal, rozšlapal jsem je v svém rozhořčení.“ (Iz 63,1–3)*

◆ *Bude zřejmé, že Hospodinova ruka je s jeho služebníky a že jeho hrozný hněv je proti jeho nepřátelům. Hle, Hospodin přichází v ohni a jeho vozy jsou jako vichřice, aby vylil hněv svůj v prchlivosti a své hrozby v plamenech ohně. Ohněm totiž a mečem povede Hospodin soud s veškerým tvorstvem. Mnoho bude těch, jež Hospodin skolí. (Iz 66,15–16)*

Neboť červ jejich nezemře a oheň neuhasne a budou odporní všemu lidu. Na bezbožné sešle oheň a síru i strašnou vichřici. Takový bude díl jejich kalicha! To znamená bojovat s Bohem! Tak to dopadá, vzdorujeme-li Hospodinu zástupů!

EKONOMIE ZÍTRKA: ZADLUŽENÍ A ÚSPORY

Capitol Hill Baptist Church

Dnes se zamyslíme nad tím, co říká Bůh o vlivu našich finančních rozhodnutí na naši budoucnost. Pravděpodobně je mnoho lidí, které téma peníze a finance tíží. Proč tomu tak je? Hádám, že je to proto, že na nás doléhají naše dluhy nebo že se strachujeme o svou budoucnost. Pokud je to váš případ, doufám, že vám pomůže tento článek, ve kterém budeme uvažovat nad Božím vedením ve finančních záležitostech.

Znát budoucnost

Bůh má hodně co říct k naší budoucnosti. Chce, abychom byli moudří a chápali, jak naše dnešní rozhodnutí ovlivňují naše životy zítra. Přísloví říká: „Léčkou pro člověka je rychle vyslovit: Je to svaté!, a teprve po slibech přemýšlet.“ (Př 20,25 ČSP)

Přísloví říká, že neznalost není žádná blaženost – je to pošetilsto! Je moudré přemýšlet o budoucnosti a bláhové tak

nečinit. Nejsme o nic svatější, když zůstáváme v nevědomosti ohledně následků našich finančních rozhodnutí. Hrát si na prostáčka není způsob, jak následovat Ježíšovo přikázání, abychom neměli starost (Mt 6,25). Neznalost nás nezpřostí hříchu a nezpřostí nás osobní zodpovědnosti za naše finance. Naopak, máme růst v porozumění Boží vůli ohledně toho, jak bychom měli smýšlet o budoucnosti.

Boží vědění vs. lidské vědění

Pokud jde o budoucnost, „... Bůh... zná všechno“ (1J 3,20). Zná dokonale minulost, současnost i budoucnost. Bůh je svrchaný nad časem a všechny věci dovede k naplnění. Jak píše David: „... všechno bylo zapsáno v tvé knize: dny tak, jak se vytvářely, dřív než jediný z nich nastal“ (Ž 139,16).

Na rozdíl od Pána Boha vy ani já všechno nevíme. Dokonce je pro některé z nás těžké! Jak bychom tedy mohli tvrdit, že známe budoucnost? Spíš bychom se spolu s Mojžíšem měli modlit, aby nás Bůh naučil „počítat naše dny, ať získáme moudrost srdce“ (Ž 90,12). Takže i když nemáme tušení, co se stane příští rok, příští týden, nebo dokonce za hodinu, stejně musíme při svém rozhodování brát budoucnost v potaz.

Rozhodování o budoucnosti

Jak to máme dělat? Jak se máme rozhodovat o finančních záležitostech do budoucna, když budoucnost neznáme? Prostě jdeme k Bohu. V Písmu Bůh odhaluje budoucí události, které se stanou, jako je

Kristův druhý příchod. Také odhaluje předpokládaný výsledek našeho současného jednání, jako „Zchudne, kdo pracuje zahálčivou dlaní...“ (Př 10,4). To je moudrost a moudrost má v sobě futuristickou složku – budeme-li dnes líní, zítra budeme chudí. I když nám Bůh neříká o budoucnosti všechno, odhaluje nám, jak žít v současnosti pro budoucnost.

Ale Bůh není jediný, kdo mluví o budoucnosti a poskytuje nám rady. O budoucnosti se spekuluje všude. Předpovědi počasí, vědci, ekonomové, sportovní fanoušci, všichni něco předpovídají. Jak bychom tedy měli přistupovat k radám ohledně budoucnosti, obzvláště v oblasti našich financí? Dovolte mi předložit vám tři věci k zamyšlení.

Za prvé, zvažte zdroj. Je známý pro svou čestnost a poctivost? Přísloví říká: „Kdo žije bezúhonně, žije bezpečně...“ (Př 10,9a). Vyzná se v tom, o čem mluví? Nebo: „Moudří uchovávají poznání...“ (Př 10,14a). Má zkušenosti s tou kterou záležitostí? A jinde: „... důstojností starců jsou šediny“ (Př 20,29b). Držte se daleko od horoskopů a těch, kdo praktikují bezbožné předpovídání budoucnosti nebo věštění. To jsou nespolehliví rádci.

Za druhé, přemýšlejte nad obsahem. Je to rada rozumná a zasvěcená do situace? Nebo postrádá logiku, je uvařená z vody? Například, tvrdí, že úrokové sazby se zvýší, protože je dnes úplněk nebo proto, že jsou v současnosti na 0 % a už nemožnou dále klesnout? Má jejich rada precedens? Například po krachu burzy v roce 2008 radili finanční poradci svým klien-

tům, aby neprodávali své znehodnocené akcie, protože dějiny ukazují, že po každém krachu burzy následuje za normálních okolností prudký nárůst. Vyhněte se radám, jak rychle zbohatnout. Uvědomte si, že „kdo shromažďuje vlastní práci, tomu přibývá“ (Př 13,11).

Za třetí, zvažte limity. Jak jsem již řekl, nikdo nezná budoucnost. Přísloví říká: „Nechlub se zítřejším dnem, vždyť nevíš, co den zrodí“ (Př 27,1). Proto obsahují reklamy investičních společností frázi: „Úspěch v minulosti nezaručuje budoucí výsledky.“ Nehleďte na to, jak spolehlivý je zdroj nebo jak ověřený obsah, jen Bůh zná budoucnost.

Všichni se tedy nezbytně rozhodujeme ohledně budoucnosti a nesmíme to činit bláhově nebo naslepo, ale pokorně a moudře a hledat moudrost v Božím slově. To je obzvláště užitečné, když přijde řeč na dnešní téma – zadlužení a úspory.

Zadlužení – Úvěr na budoucnost

Takže pojďme mluvit o dluzích. Dluh můžeme definovat jako situaci, kdy něco získáme hned, ale zaplatíme za to později. Kolik z nás má nějaký dluh? Do určité míry je úvěr nezbytný k podnikání. Můžu si třeba na týden pronajmout auto a zaplatit za něj až po jeho uplynutí.

Zakazuje nám Bůh půjčovat si?

Co si ale myslí o zadlužování Bůh? Zakazuje nám půjčovat si? Jistě se vám uleví po informaci, že si můžeme legitimně půjčovat peníze, aniž bychom hřešili. Bůh nezakazuje všechny formy půjček. Ve Starém zákoně vidíme, že Bůh ve sku-

tečnosti v zákoně daném Izraelcům peněze půjčovat povolil. Exodus říká: „Jestliže půjčíš stříbro někomu z mého lidu, zchudlému, který je s tebou, nebudeš se k němu chovat jako lichvář, neuložíš mu úrok“ (Ex 22,24). V Novém zákoně Ježíš povzbuzoval k půjčování, když řekl: „Ale milujte své nepřátele; číňte dobře, půjčujte a nic nečekejte zpět“ (Lk 6,35).

Pokud tedy Bůh dovolil lidem, aby půjčovali, pak z toho přirozeně plyne, že jim dovolil i půjčovat si. Jinak by skutek zapůjčení peněz vedl toho, kdo si půjčuje, do hříchu. Ale je to naopak, zapůjčení může někdy sloužit k prokázání milosrdenství těm, kdo jsou v nouzi, a být schopen někomu půjčit je laskavost od Boha.

I když je možné si půjčovat, aniž bychom hřešili, je možné při tom také hřešit. To, že si půjčuji, může ukazovat na srdce, které je netrpělivé, lakotné nebo mu schází víra a „cokoli není z víry, je hřích“ (Ř 14,23). Například můžeme s nedůvěrou usuzovat, že Bůh selhal a nezapůčil nás, a proto cítíme, že je v našem nejlepším zájmu si půjčit, abychom svoje potřeby uspokojili.

Půjčování se také stává hříchem, když nesprávným způsobem spoléháme na Boha. Co to přesně znamená? To znamená, že bychom neměli plánovat a zavazovat se do budoucnosti. Život vyžaduje, abychom plánovali a měli závazky do budoucnosti! Zavazujeme se v manželství, plánujeme své rozpočty a připravujeme se na návrat Krista. To je život!

Co se však týče zadlužení, nesprávně se spoléhat na Boha znamená jednu ze

dvou věcí. Za první, může to znamenat, že se hříšným způsobem pokoušíme přimět Boha, aby splatil náš dluh. Například když budeme navyšovat dluh na své kreditní kartě a očekávat, že Bůh nás zaopatří nějakými penězi, kterými svůj dluh vyrovnáme. V této chvíli důvěřujeme Bohu v něčem, co nám neslibil, a je dost možné, že je sám proti tomu. Domníváme se, že se o nás postará, ale nepamatujeme na to, že Bůh je svatý. Nemůžeme jím manipulovat, aby dělal, co chceme my.

Za druhé, nesprávně spoléhat na Boha ohledně našeho zadlužení znamená ignorovat Boží svrchovanost nad budoucností. Něco předpokládat je pyšné a my jednáme, jako kdybychom ovládali svůj vlastní osud a schopnost splatit svůj dluh. Ale Jakub píše: „A nyní vy, kteří říkáte: ‚Dnes nebo zítra půjdeme do toho a toho města, zůstaneme tam rok, budeme obchodovat a vydělávat‘ – vy přece nevíte, co bude zítra! Co je váš život? Jste jako pára, která se na okamžik ukáže a potom zmizí! Raději byste měli říkat: ‚Bude-li Pán chtít, budeme naživu a uděláme to neb ono.‘ Vy se však vychloubáte a chvástáte. Každá taková chloubka je zlá“ (Jk 4,13–17a).

Moudrost v půjčování

Dobře, řekněme, že předtím, než si půjčete půjčit, prozkoumáte své motivy a shledáte, že nejsou hříšné? Co dál? Pravděpodobně bychom se měli ptát, zda je ta půjčka moudrá? Vždyť křesťanská svoboda dává prostor křesťanské hlouposti, nebo ne?

Kolik z nás by uvítalo možnost půjčit si peníze? Proč se nám to zamlouvá? Mít

k dispozici úvěr je pro nás výhoda. Úvěr nám pomůže při nepředvídatelných výdajích, jako je lékař pro naše dítě. Úvěr nám poskytne příležitost vydělat si peníze tím, že nám zaplatí obchodní vzdělání nebo pokryje počáteční náklady našeho podnikání. Podnikání zase vytvoří majetek a poskytne práci lidem. Mikropůjčky jsou využívány po celém světě jako pomoc lidem na cestě z chudoby. Úvěr nám také dovoluje zakoupit drahé věci, které mohou být nezbytné k zajištění rodiny, jako jsou dům nebo auto. Má tedy některé výhody.

Dobře, zamlouvá-li se nám půjčit si peníze, kolik z nás má rádo dluhy? Proč nemáme rádi dluhy?

I když půjčit si peníze není vždy hřích, je to vždy forma nevolnictví. Přísloví říká: „Boháč panuje nad chudáky, dlužník se stává otrokem věřitele“ (Př 22,7). To platí obecně. Ten, kdo si musí půjčit, se samotnou podstatou té transakce zavazuje svému věřiteli. A čím je tato potřeba větší, tím větší je moc věřitele nad dlužníkem.

Když Izraelité ve Starém zákoně selhali v poslušnosti Bohu, Bůh je proklel a součástí tohoto prokletí bylo, že se stanou dlužníky těch, kdo je obklopují. Nutnost půjčovat si byla znamením Božího soudu (Dt 28,43–45).

Dluh také staví naši budoucnost do zástavy. Omezuje finanční flexibilitu a příležitosti, které bychom jinak rádi využili. A taková omezení zabraňují i vztahům. Jen se podívejte na manželství. Pro nezadané platí, že má-li člověk velký dluh, může to odradit potenciálního manžel-

Jedině milostí

Sola Gratia

Zimní konference 2019

Konference Zápasu o duši a Poutníkovy četby

1. Co je to milost (Marcus Denny)
2. Proč potřebujeme milost (Pavel Steiger)
3. Zákon & milost (Jaroslav Kernal)
4. Vyvolení z milosti (Aleš Novotný)
5. Praktické důsledky milosti (Daniel Adamovský)
6. Panelová diskuze, otázky a odpovědi

26. ledna 2019

**Konferenční sál hotelu Krystal
(José Martího 2/407, Praha 6)**

Registrace: 8³⁰–9¹⁵, zahájení: 9³⁰, závěr 17³⁰.

CO JE TO MILOST

Marcus Denny

Biblické pochopení milosti vede k největší teologické otázce ve vesmíru: Jak může Bůh ukázat milost bezbožným a zároveň udržovat svou spravedlnost? Odpověď je zástupná oběť Ježíše Krista, oběť tak hluboká a účinná, že ospravedlňuje bezbožné a zároveň udržuje integritu Boží spravedlnosti. Kristův kříž není jenom klíčový pro naše pochopení milosti, ale také ke správnému uctívání Boha a službě našemu Bohu.

PROČ POTŘEBUJEME MILOST

Pavel Steiger

I. Abychom pochopili „Proč potřebujeme Boží milost“, musíme nejprve porozumět tomu, že milost je vždy nezasloužená, a může být udělena pouze zločincům svrchovanou vůlí nejvyšší státní autority, tj. krále, prezidenta atd. **V duchovní oblasti je tou nejvyšší svrchovanou autoritou biblický Bůh.**

II. Každý člověk, bez výjimky je zločincem vůči Svatému Bohu, už „jen“ proto, že „**nemiluje** Hospodina, Boha svého, z celého svého srdce, celou svou duší, celou svou silou a celou svou myslí“ a „**nemiluje** svého bližního jako sám sebe“. Proto potřebujeme milost!

III. Přirozený člověk je duchovně mrtvý. Jeho duch je oddělen od Ducha Božího. Je soustředěn na sebe, je Božím nepřitelem a **nechce se ani nemůže podřídit Božímu zákonu.** Proto potřebujeme milost!

IV. (1) Milost není doktrína, milost je Kristus; (2) Nikdo nemá na milost nárok; (3) Milost nalezneme v srdci církve, nikoli v instituci církve; (4) Bezpodmínečná milost není oprávnění, abychom hřešili; (5) Milost a skutky vzájemně nesoutěží; (6) Milosti nic nedlužíme.

ZÁKON & MILOST

Jaroslav Kernal

Proč je tak důležité rozumět milosti? Protože na milosti cele závisí naše spasení! Jsme spasení pouhou, samotnou milostí (jedině milostí, což je latinsky sola gratia). Tato myšlenka se spolu s několika dalšími ‚solas‘ stala motorem reformace v šestnáctém století. Reagovala tak na zákonické skutkaření a záslužnictví stře-dověké církve. Bylo to právě porozumění milosti, co otevřelo oči reformátorům, aby začali kázat čisté evangelium o spasení jedině z milosti, pouhou vírou jenom

v samotného Ježíše Krista. Ovšem lidské srdce je „nejúskočnější ze všeho a nevyčísitelné“ (Jr 17,9) a náboženská snaha přidat k milosti nějaký ten skutek, nějakou vlastní zásluhu je v něm neustále přítomná. Proto se musíme vrátet k vysvětlování vztahu zákona a milosti, k místu zákona v dějinách spásy, k (bez)moci zákona a k dílu Boží milosti.

VYVOLENÍ Z MILOSTI

Aleš Novotný

- ◆ *Pochválen buď Bůh a Otec našeho Pána Ježíše Krista, který nás v Kristu obdaril vším duchovním požehnáním nebeských darů; v něm nás již před stvořením světa vyvolil, abychom byli svatí a bez poskvrny před jeho tváří. (Ef 1,3-4)*

Apoštol Pavel začíná svůj list do Efezu právě tím, že ukazuje na nepodmíněné vyvolení, vyučuje a zároveň povzbuzuje efezský sbor. Mluví o Efezských jako o těch, kteří byli vyvoleni z milosti. A my si můžeme položit otázku: „Jak může hlubší porozumění dílu Boží milosti před stvoření světa ovlivňovat náš osobní život v současnosti?“ Jaký vliv může mít tato zdánlivě těžká doktrína na život obyčejného křesťana, jako jsi ty a já?

Pojďme společně prozkoumat Boží slovo a poznávat Boha v Jeho svrchovanosti, milosti a lásce.

PRAKTICKÉ DŮSLEDKY MILOSTI

Daniel Adamovský

- ◆ *Smiluj se nade mnou, Bože, pro milosrdenství svoje, pro své velké slitování zahlad' moje nevěrnosti, moji nepravost smyj ze mne dokonale, očist' mě od mého hříchu! (Ž 51,3–4)*

Stěžejním dílem Boží milosti v životě znovuzrozeného člověka je pokání z hříchů, kterým jej milosrdný Bůh neustále přivádí k nápravě. Když vyznáváme své hříchy, Bůh se oslavuje, vynikají Jeho vlastnosti a láska na prvním místě. Na Žalmu 51 si popíšeme, jak Bůh prakticky projevuje svou milost, když napravuje Davida, který zle proti Němu zhřešil. Uvidíme nezaslouženou milost v akci a úlevu, kterou hříšník získává. Zjistíme také, že Boží milost má velikou vyučující moc pro naše životy v Kristu.

Přihlášení

Přihlašte se na www.reformace.cz, mailem na adresu zapasodusi@gmail.com nebo poštou na adresu redakce Zápasu o duši.

Do přihlášky uveďte jméno a příjmení, kontaktní údaje a sbor, který navštívujete.

Stravování

Naobědvat je možné v hotelu, kde je k dispozici hotelová restaurace. Na recepci je možné zakoupit obložené bagety. Cca 10 minut pěšky od hotelu je McDonald's a 10 minut autem je obchodní centrum Šestka.

Program pro děti

V průběhu kázání bude zajištěn program pro děti od 5 do 11 let.

Cena

Konference je **bezplatná**. Na pokrytí nákladů bude v jejím průběhu provedena sbírka.

Doprava

Z hlavního nádraží ČD tramvaj č. 26 (směr Divoká Šárka), zastávka u hotelu se jmenuje Nad Džbánem. Je možné jet metrem A na zastávku Nádraží Velešlavín a potom jednu zastávku tramvaj (č. 20, 26).

Parkování

Parkování je možné na venkovním parkovišti vedle hotelu nebo v ulicích kolem. Modré zóny jsou placené pouze od pondělí do pátku, v sobotu je parkování zdarma.

Zbožné pocity

Jonathan Edwards

Na konferenci bude představena výše uvedená kniha, kterou (pouze) **přihlášení účastníci** konference obdrží zdarma (jeden výtisk na rodinu).

Redakce časopisu Zápas o duši
Reformace.cz, Hošťálkova 1C, 169 00 Praha 6
www.reformace.cz

ského partnera. A ti, kdo se vezmou, se naneštěstí často rozhodují zůstat na čas bezdětní, protože žena musí pracovat, aby se splatily půjčky. Dluhy způsobují napětí ve vztahu a také často hrají svou roli při rozvodu.

Zadlužení není něco, do čeho se vstupuje lehkovážně. Nikdy bychom neměli svou půjčku pokládat za svou spásu, byť je úrok velmi nízký. Pořád jsme povinni celou ji splatit, včetně úroku! A i když tady v USA nemusíme mít strach z toho, že půjdeme do vězení pro dlužníky nebo budeme prodáni do otroctví, jiná doba a jiná místa ukazují, že jsou tyto hrozby reálné. Pamatujte, že když vám banka schválí půjčku, neznamená to, že Bůh ji schvaluje také.

Rozhodování o půjčce

Jak to tedy prakticky dělat? Řekněme, že přemýšlíte o půjčce na koupi auta. Jak byste na to měli jít? Měli byste si položit tři obecné otázky.

1. Proč ho potřebujeme?

Za prvé, proč ho potřebujete? Z jakých důvodů? Jsou to důvody oslavující Boha nebo jsou sobecké? Potřebujete nový „lapač na kočky“ nebo tím potřebujete vyjádřit, že se vám daří? Nebo potřebujete auto, abyste naplnili styl života, který jste si zvolili, abyste co nejlépe ctili Boha – věc, o které jsme diskutovali minule? Možná se chcete dostat do práce rychleji, abyste mohli trávit více času budováním vztahů? Zkoumejte své srdce a motivy, které vás „ženou“ ke způsobu, jakým chcete utratit půjčené peníze.

2. Můžeme si to dovolit?

Za druhé, můžete si to dovolit? Máte prostředky, kterými budete půjčku splácet? Minule jsme si řekli, že nás Bůh nepovolává ke stylu života s výdaji přesahujícími náš příjem. Pokud si berete půjčku, zvážili jste rizika? Tady se právě ukazuje prospěšnost rozpočtování, o kterém jsme mluvili minule. Cena za nákup auta je vyšší než jen splacení prodejní ceny. Musíme za prvé splatit úrok za to, že jsme měli možnost si vzít půjčku. Potom musíme zaplatit daň z nákupu, pojištění auta, registraci, prohlídky, benzín, parkování a také mýto. Máte dost peněz i na tyto věci? Nesmíme žít nad své možnosti.

Než se zadlužíte, zvážili jste všechny alternativy? Můžete se postarat o další výdělek tím, že si na čas přiberete vedlejší úvazek? Zkusili jste prodat jiný majetek? Můžete snížit některé jiné výdaje? Nebo se vzdát jistých vymožeností, jako je kabelová televize? Nebo si koupit levnější auto? Možná můžete používat jiný způsob dopravy, jako jsou metro, autobus, chození, kolo nebo „stopování“. Přemýšleli jste o tom, že byste si peníze nejdříve ušetřili? To je staronová myšlenka, která se dnes moc nepraktikuje!

Jedna z věcí, které charakterizují naši kulturu, je touha získat to, co chceme a kdy to chceme. Ale netrpělivost není ovoce Ducha. Máme za to, že Bůh se o své lidi nestará? Jak absurdní! Samozřejmě že stará! Od postavení člověka do světa poté, co bylo všechno stvořeno, po umístění svého Syna na kříž poté, co se všechno zvrtilo, se Bůh stará o všechny naše po-

třeby. Nyní můžeme definovat své „potřeby“ volněji, ale nesmíme zacházet mimo Písmo ohledně toho, co Bůh zaslubuje svým dětem. Také musíme důvěřovat Bohu a vykazovat více trpělivosti, než se uvážeme k dluhu.

Když přijde na zadlužení, „rozumnost činí člověka pomalým k hněvu“ (trpělivým, Př 19,11). Neboť trpělivost nám zabraňuje dělat impulzivní, spontánní rozhodnutí, kterých bychom potom mohli litovat. Trpělivost nám poskytuje více času, abychom mohli uvidět věci tak, jak jsou, modlit se a požádat o radu. Našetřit si před samotnou koupí například 50 % z ceny je také skvělý způsob jak sám sebe káznit. Nejenže tím snížíme celkovou půjčku, ale zvykneme si na pravidelné splátky, než budou závazné.

A ještě, zvážili jste rizika spojená s půjčkou? Co když nezaplatíte včas? Příslovní varují, že pokud jste se zaručili a nedostává se vám prostředků na splacení dluhu, pak vše, co máte, „lůžko pod tebou“, vám vezmou (Př 22,26–27). Stojí ta-

to půjčka za riziko ztráty, když nebudete splácet? Jste ochotni ručit domem, ve kterém žijete? Počítáte i s ostatními riziky, jako je stres a tlak spojený se splácením?

Každé zadlužení je nevolnictví, ale stupeň nevolnictví závisí na naší schopnosti zrušit závazek. Tady vstupuje do hry druh zadlužení. Například půjčku na auto lze významně snížit nebo splatit, když auto, ke kterému se dluh váže, prodáte. To bude mít asi menší vliv na naše rozhodování ohledně životního standardu než jiný typ zadlužení, jako je dluh na kreditní kartě. Tento spotřebitelský dluh nezmizí.

3. Požádali jsme někoho o radu?

Za třetí a nakonec, požádali jste o zbožnou radu lidi, které znáte a důvěřujete jim? To souvisí s transparentností, o které jsme mluvili minule. Čím větší dluh, tím více byste měli přemýšlet a žádat o radu. Modlete se za to a zkoumejte své motivy. Vypadá to jako jasná věc, ale zřídka kdy se to tak děje. Příslovní říká: „Plány selžou bez společné rady, kdežto při množství rádců se uskuteční“ (Př 15,22).

PRAVDA A MODLÁŘSTVÍ IV.

NAZÝVEJME NESPOKOJENOST TÍM, ČÍM JE

David B. Garner

Integrita rovná se bezúhonnost

Při pohřebním obřadu jednoho mého drahého přítele, který se konal asi před 20 lety, se postavil sourozenec zesnulého a dosvědčoval mravní neporušenost a celistvost charakteru svého bratra: „Marek

věřil evangeliu a také ho i žil. Co jste vy mohli vidět na veřejnosti, to jsem já viděl i v soukromí. Marek nežil dva životy, ale pouze jeden. Miloval Ježíše Krista a následoval ho celým svým srdcem.“ Znal jsem Marka dobře. Jeho bratr měl pravdu. Ma-

rek nebyl dokonalý. Ale jeho pokání bylo důkazem očišťující lásky jeho Spasitele.

Můj táta mi říkával, že „bezúhonnost znamená dělat to, co je správné, i když se nikdo nedívá“. Kde je bezúhonnost, tam není podvodu ani lsti. Kde je bezúhonnost, tam není pokrytectví. Kde přebývá bezúhonnost, tam platí, že vše, co člověk řekne, odpovídá tomu, jak se věci opravdu mají.

V 1. Timoteovi 6,3–10 nabádá apoštol Pavel církve k teologické jednoznačnosti a celistvosti (integritě): cele a bez ústupků se odevzdat pravdě. Kde přebývá jednoznačnost a celistvost evangelia, tam to, čemu člověk věří, odpovídá tomu, jak se věci opravdu mají. A jak se věci mají? Přesně tak, jak říká Bůh.

Z tohoto důvodu volají apoštolové Ježíše Krista po bezpodmínečné věrnosti jejich zvěsti. Apoštolská zvěst je Pánova zvěst a nese v sobě autoritu a pravdivost Krista Ježíše samotného. Tato Boží zvěst týkající se Ježíše Krista vyžaduje víru z celého srdce a oddanost. Ježíšova identita i služba, jak hlásají apoštolové, nás povolává k tomu, abychom odevzdali svou mysl, svou vůli, své srdce a svůj život. Cokoliv méně by znamenalo, že postrádáme integritu. Cokoliv méně nás zanechává v temnotě nevíry.

Jak jsme viděli v druhé části této série, musíme nazývat evangelium tím, čím je – Boží pravdou. Část třetí nás postavila před nezbytnost, která je nutná pro zachování celistvosti a jednoznačnosti evangelia: teologický omyl musíme nazývat tím, čím je – nevírou a vzpourou. Ale schází nám ještě jeden bod.

Někteří z nás jsme možná docela hladce prošli přes předchozí tři body. Tak nějak jsme se prostě nenašli v žádné z popisovaných modloslužeb. Takže dosud dobré. Ale apoštol Pavel tím nekončí! V závěru našeho oddílu se Pavel od kritiky falešných učitelů dostává k nepříjemnému a odhalujícímu rentgenu našeho srdce. Poté co nám vyloží plíživé spojení mezi teologickým omylem a bezbožným pohnutím po výdělku, přesouvá Pavel v 1. Timoteovi 6,6–10 hledáček hloubkové sondy na naši duši a píše pronikavě ostrý komentář toho, jaké hlubší souvislosti s sebou přináší desáté přikázání (viz Ex 20,17).

Abychom dospěli k této závěrečné a usvědčující úvaze, poslechněme si nejdříve úryvek z Božího slova:

◆ *Jestliže někdo učí něco jiného a nedrží se zdravých slov našeho Pána Ježíše Krista a učení pravé zbožnosti, je nadutý, ničemu nerozumí a jen si libuje ve sporech a slovních potyčkách. Z toho vzniká závist, svár, urážky, podezřívání, ustavičné hádky lidí, kteří mají zvrácenou mysl a jsou zbaveni pravdy, a zbožnost pokládají za prostředek k obohacení. Zbožnost, která se spokojí s tím, co má, je už sama velké bohatství. Nic jsme si totiž na svět nepřinesli, a také si nic nemůžeme odnést. Máme-li jídlo a oděv, spokojme se s tím. Kdo chce být bohatý, upadá do osidel pokušení a do mnoha nerozumných a škodlivých tužeb, které strhují lidi do zkázy a záhuby. Kořenem všeho toho zla je láska k penězům. Z touhy po nich něk-*

teří lidé zbloudili z cesty víry a způsobili si mnoho trápení. (1Tm 6,3–10)

Držení jako rukojmí

Pavel píše tento dopis svému synu ve víře, Timoteovi. Ale aby nám to bylo jasné, ta varování nejsou adresována jen Pavlovi pomocníkovi, ani nesměřují pouze k jiným učitelům a kazatelům v církvi Ježíše Krista. Apoštol varuje před narůstajícím modlářstvím ve všech srdcích: jak učitelů, tak i žáků. Modloslužba si bere jako rukojmí všechno, co může.

Přitom se to může zdát tak neškodné: chtít to, co nemáme, chtít uniknout od tamtud, kde se právě nacházíme, anebo jen toužit po určitém pohodlí, ne-li po přepychu. S nádechem vzteku v hloubi srdce nás nepohodlí či nepřijemná situace užírá a vyčerpává a vystavuje nás nebezpečí zkresleného pohledu na celou naši situaci. Touha po úlevě či po oddechu od našich okolností v nás velice záhy zákeřně a zlomyslně přebije svými trumfy pravdy evangelia. Jak? Skrže nespokojenost. S téměř zanedbatelnou nenuceností se nespokojenost usadí a zabydlí v našem srdci. A je to taková nespokojenost, že ji Pavel označuje za modlářství!

Za tím, že se poddáme modloslužebné nespokojenosti, stojí zlehčování našich tužeb. Mezi řádky tu narážíme na přísné varování, abychom nezacházeli se svými nenáležitými bezbožnými touhami, jako by vlastně nešlo o nic závažného. Takovým zlehčováním hříchu vlastně popíráme hlas Krista. Přimkneme se k falešným domněnkám, k falešnému učení a faleš-

ným náhledům na realitu. Naše nespokojenost zamlžuje to, co má být jasné; okrádá nás o bezúhonnost; prozrazuje, že sloužíme modle. Vyjádříme-li to jinými slovy, nespokojenost jakéhokoli rázu prostě odhaluje nespokojenost s Bohem a nedůvěru v dobrotu evangelia. Nepatřičné touhy vytrhávají naši duši pryč z místa, kde jinak spočívá v bezpečí a kde nachází uspokojení v evangeliu.

Když to řeknu úplně natvrdo, tak chtít to, co nemáme, je vlastně otevřeným popřením Ježíše! Když chceme něco, co nemáme, tak svým srdcem prohlašujeme, že *Ježíš nám prostě nestačí*.

Bloudící srdce bude vyhledávat teologii, která pohostí a pokochá jeho neukojitelný hlad po sebeuspokojení. Varování v 2. Timoteovi 4,3–4 obnažuje tuto přirozenou náchylnost k učení definované naší vlastní nevděčností vůči Kristu a jeho Slovu: „Neboť přijde doba, kdy lidé nesnesou zdravé učení, a podle svých choutek si seženu učitele, kteří by vyhověli jejich přáním. Odvrátí sluch od pravdy a přikloní se k bájím.“ Nespokojená duše bude lačnět po pokrmu od falešných učitelů, protože ten působí přitažlivě. Dobře si povšimněte, že těžištěm problému není banka, ale moje duše. Kořenem všeho toho zla nejsou peníze, je jím *láska* k penězům. Jak říká Jakub, hřích je počat v samém jádru neboli srdci mého bytí (Jk 1,14).

O co tedy vlastně jde?

Modloslužebná vábidla osnují plíživý útok. Falešní učitelé používají slova znějící jako evangelium. Jejich jazykem je určitá

křesťanství, která mé duši nabízí docela přesvědčivě se tváříci *pohodu*. Prázdna rétorika falešných učitelů většinou není hned jasně rozpoznatelná, dokud se na ní nestaneme závislí, a v té chvíli už naše duchovní otupělost strhává i naše teologické smysly. Tehdy už se nám falešně učení nezdá tak špatné a naše duše už je natolik nasáklá touhou po prázdňem potěšení, že už nám připadá zbytečné, ba dokonce i neužitečné se od něj odvracet.

A přesto z hloubi a ze široka zní pronikavě jasné volání Pána Ježíše ke svému lidu, tady a teď. Co čteme, na co se díváme a co posloucháme, o nás hodně prozrazuje. Hodně o nás vypovídá, za co utrácíme peníze. Podle toho, čím máme zaplněna barevná políčka ve svém kalendáři na Googlu, se dá dobře odhadnout, čeho si ceníme. Co prozrazují mé záliby, upřednostňované formy zábavy, výdaje anebo můj časový rozvrh o mé teologii? O mé bezúhonnosti? O mé modloslužbě? Když dovolím, aby do všech těchto míst zazářilo světlo evangelia, určitě mě to povede k pokání.

Pavlovo varování musíme vzít smrtelně vážně. I malinkaté krůčky směrem pryč od čisté důvěry v čisté evangelium Ježíše Krista mají za následek, že jsme se provinili modlářstvím. S narůstající modloslužbou se naše srdce příjemně naladí na prázdné pravdy, na sladce znějící bludy a snahy o ospravedlnění všech našich provinilých zálib a potěšení. I ten nejmenší kompromis je velikým selháním naší bezúhonnosti.

Takže o co především jde? Co je tím malinkým krůčkem směrem k sebe-

střednosti? Co to znamená, když přistoupím na drobnou rozmazanost v teologii? Co je tak špatného na špetce tolerance? Jak nám může uškodit několik neškodných slov, která uspokojí naši touhu po časném pohodlí?

Jde především o to, že postupně narůstající modloslužba je pořád modloslužbou. Jde především o to, že s postupně bující modloslužbou naše srdce ve vztahu ke Kristu ochladne a vášnivěji se roztepe vůči prázdňem a „neomylným“ soudům nevíry. Jde především o to, že pokud nebudeme zacházet s našimi bezbožnými touhami jako s opravdu bezbožnými, naše srdce se odvrátí od Ježíše, který je ta Cesta, Pravda a Život. Jde o to, že tolerance vůči modlářství otevírá tu širokou cestu nevíry: „Z touhy po nich někteří lidé zbloudili z cesty víry a způsobili si mnoho trápení“ (1Tm 6,10).

Nazýváme věci pravými jmény

Drazí, kteří náležíte Bohu, nedotknutelnost a neporušenost evangelia nás volá k tomu, abychom nazývali evangelium tím, čím je – Boží pravdou. Musíme také nazývat teologický omyl tím, čím je – vzpourou a nevírou. Ale ve jménu zachování celistvosti a jednoznačnosti evangelia **musíme také nazývat nespokojenost tím, čím skutečně je – modloslužbou.**

Sv. Bernardin (středověký teolog, ne pes vašeho souseda) vyjádřil ve verších velmi užitečný a naléhavý apel k našim bloudícím srdcím:

*Ježíši, ty radosti milujících srdcí,
ty prameni života, ó, tys lidem svící.*

*My od všeho blaha, co nabízí nám svět,
my prázdni k tobě se obracíme zpět.
Od věků tvá pravda se nikdy nemění,
záchranou jsi těm,
jimž jméno tvé je nadějí;
těm, kdo tě hledají,
jsi Pánem předobrym,
těm, kdo naleznou,
pak sám se stáváš vším!
Chlebe života, jen tebe zakoušíme,
a tebou sytit se my stále toužíme;*

*ty prameni živý, z tebe smíme pít
a žízeň mé duše ty smíš uhasit!*

Apoštol Jan opakuje slova apoštola Pavla: „Děti, varujte se modlářství“ (1J 5,21). Drsné a nemístné? Možná, při zběžném pohledu. Milující a věrné? Naprosto! Relevantní? Až to bolí a bodá do živého.

Čiňme tedy pokání z naší modloslužebné nevděčnosti, začněme opět palčivě žíznit po živé vodě a dopřejme si dostatečný přísun chleba života.

JE OSUD VE HVĚZDÁCH?

Štěpán Rucki

Tajemství betlémské hvězdy

Nedílnou součástí vánočních oslav je symbol betlémské hvězdy, často zobrazované jako kometa. Podle Matoušova evangelia mudrci (v originálu mágové) z východu uviděli hvězdu „právě narozeného krále Židů“ a přišli se mu poklonit (Mt 2,2). Existují různé pokusy o astronomické vysvětlení tohoto fenoménu. Nejčastěji uváděna teorie říká, že se jednalo o konjunkci planet, nejspíše Jupitera a Saturna (a to ještě v souhvězdí Ryb). Tuto teorii nejprve vyslovil známý astronom Johannes Kepler. Jiné teorie mluví o kometě a ještě jiní se snaží vysvětlit tento fenomén vzplanutím novy či supernovy (tj. obrovský výbuch, kterým končí život některých hvězd).

Někteří však používají úkaz betlémské hvězdy jako důkaz pro názor, že pohyby hvězd na obloze jsou nadpřirozeným

způsobem propojeny s lidskými osudy a že mágové z východu, kteří byli s tímto věděním obeznámeni, svým jednáním vlastně potvrzují astrologický princip, že totiž lidský osud je „zapsán ve hvězdách“.

Astrologie nebo astronomie?

Když mluvíme o hvězdách, musíme si uvědomit, že existuje zásadní rozdíl mezi astrologií a astronomií. **Astronomie**, jinak také hvězdářství, je věda, která se zabývá výzkumem vesmírných těles a jejich soustav, tedy např. sluneční soustavy, Mléčné dráhy (tj. galaxie, ve které žijeme), jiných galaxií či vesmíru jako celku. Oproti tomu **astrologie**, česky též hvězdoprapectví, se zabývá se zkoumáním souvislostí mezi děním na obloze, charakterizovaným zejména pohybem planet, Slunce, Měsíce a dalších prvků, a jejich vlivem na dění na Zemi, zejména na člověka, jeho osudy, ale i na celé lidské společenství.

Historicky astrologie využívala poznatky astronomie ke zjištění poloh nebeských těles na obloze. Avšak tyto informace astrologové používali k úplně jinému účelu než vědecká astronomie. Šlo zejména o předvídaní události a dění v budoucnu, ať již v životě jednotlivého člověka či celých národů.

Základní princip astrologie

Základním východiskem pro astrologii je předpoklad o jednotě či vzájemném nadpřirozeném propojení makrokosmu (tj. vesmíru) a mikrokosmu (tj. člověka). To znamená, že jevy na obloze mají mít vliv na život člověka a lidského společenství. Nejznámější oblastí astrologie je zjišťování vztahu mezi postavením astrologických planet a narozením člověka. Na základě postavení planet při narození se sestavuje tzv. nativní horoskop, tedy znamení času na základě postavení hvězd při narození. Ale i v dalším průběhu života je možné sestavovat horoskopy pro různé situace, které vycházejí z postavení planet a jiných nebeských těles v daném okamžiku. Obdobně jako horoskopy u člověka astrologové určují vztah astrologických planet k různým neživým věcem (stavby, lodě apod.) či některým pozemským událostem (např. počasí, katastrofám apod.). Stejně tak se astrologie používá i na zodpovězení některých konkrétních životních otázek.

Historie astrologie

Historicky vznikaly různé typy astrologických systémů. Nejstarší je systém in-

dický (védský), pak babylónský, který pracoval s pěti postavami babylónských bohů. Babylónští astrologové jsou považováni za první, kdo rozdělili roční pouť Slunce zvěrokruhem mezi dvanáct souhvězdí. Babylónským astrologům je připisováno také sestavení prvních horoskopů. Další starověké systémy byly egyptský a helénský (řecký). Se zánikem římské říše a rozvojem křesťanství postupně astrologické znalosti z Evropy vymizely a zachovávaly se pouze některé astrologické prvky pohanských náboženských kultů.

K jejímu návratu došlo až v období renesance. K významným osobnostem zabývajícím se astrologií ke konci středověku lze zařadit francouzského astrologa Michela Nostradama, na jehož zakódovaná proroctví se snaží navazovat i dnešní věštcí a astrologové. Na českém území se astrologie dočkala velkého rozmachu na přelomu 16. a 17. století za vlády císaře Rudolfa II., vyhlášeného mecenáše všech provozovatelů okultních nauk.

Co říká Bible o hvězdách?

Bible říká mnoho o hvězdách. Základní věc je, že hvězdy byly stvořeny Bohem a jsou odrazem jeho moci a slávy. „*Nebesa vypravují o Boží slávě, obloha hovoří o díle jeho rukou.*“ (Ž 19,1). Bůh „*sám určuje počet hvězd a jménem volá každou z nich.*“ (Ž 147,4)

Bible také říká, že Bůh uspořádal některé hvězdy do skupin, která jsou ze Země popisována jako souhvězdí a připomínají určité obrazce. V knize Jób čteme, že

[Bůh] učinil Oriona i Velký vůz, Plejády i souhvězdí na jihu (Jób 9,9). A ve 38 kapitole se Bůh ptá Jóba, zda umí Plejády pouty připoutat anebo povolit Orionův pás? Dáváš v jejich čas vyjít planetám, vedeš Medvědici a její mláďata? (Jób 38,31–32). V originále místo slovo planety je „mazza-roth“ – konstelace. Je možné, že tímto slovem jsou zde myšlena souhvězdí zodiaku (zvěrokruhu).

Hvězdy, stejně jako ostatní nebeská tělesa byla stvořena k určitému záměru „Budte světla na nebeské klenbě, aby oddělovala den od noci! Budou na znamení časů, dnů a let... Učinil tedy Bůh dvě veliká světla: větší světlo, aby vládlo ve dne, a menší světlo, aby vládlo v noci; učinil i hvězdy.“ (Gn 1,14.16). Tato tělesa a jejich pohyby byla stvořena za účelem znamení časů ve smyslu navigačních a časoměrných znamení. Od nepaměti lidé používali slunce, měsíc a hvězdy k měření času a určování ročních období.

Pán Bůh používá hvězdy také jako obraz, ilustraci, když slibuje v Abrahamovi nespočetné potomstvo jako hvězdy na nebi (Gn 15,5).

Bible a astrologie

Avšak astrologie je úplně něco jiného. Je to snaha interpretovat předpokládaný vliv hvězd a planet na lidský osud. V Bibli máme mnoho narážek na astrologii, která představuje falešnou víru. Neschopnost hvězdoporců vysvětlit tajemství a předpovědět budoucnost se ukázala při pokusu o interpretaci snu, který Bůh dal Nebúkadnesarovi, babylonskému králi.

Daniel mu říká: „Tajemství, na které se král ptá, nemohou králi sdělit ani mudrci ani zaklínači ani věštcí ani planetáři. Ale je Bůh v nebesích, který odhaluje tajemství...“ (Da 2,27–28). Zde je přímá konfrontace živého Boha s babylonskými astrologií. Pán Bůh dokonce nad nimi vypovídá slova soudu skrze proroka Izajáše, kde čteme: „Jen ať se postaví a zachrání tě ti, kdo pozorují nebesa, kdo zírají na hvězdy, kdo při novoluní uvádějí ve známost, co by tě mohlo potkat. Hle, jsou jako sláma, spálí je oheň.“ (Iz 47,13–14).

Pán Bůh zakázal uctívání nebeských těles a nebeského zástupu: „...abys nepovznášel své zraky k nebesům, a když bys viděl slunce, měsíc a hvězdy, všechen nebeský zástup, nedal se svěst a neklaněl se jim a nesloužil tomu, co dal Hospodin, tvůj Bůh, jako podíl všem národům pod celým nebem.“ (Dt 4,19). Uctívání nebeských těles bylo častým hříchem Izraele, a vždy přicházel za to Boží trest a soud.

Když to shrneme, hvězdy mají v nás vzbuzovat úžas nad Boží mocí, moudrostí a nekonečností. Hvězdy mohou sloužit a slouží jako ukazatel času, navigační prostředek a připomínají nám Boží věrnost a moc, která udržuje v chodu celé stvoření. Avšak snažit se z hvězd a jejich pohybů vyčíst budoucnost, poznat lidský osud, je urážkou vůči Stvořiteli, který tato nebeská tělesa stvořil. Naše poznání nepřichází z hvězd, ale z Božího slova, které je světlem pro naše nohy, osvěčující naši stezku života (Ž 119,105).

Fascinace astrologií a horoskopy odráží lidskou zvědavost a touhu znát bu-

doucnost a svůj osud. Avšak očekávat toto poznání od věcí stvořených je útokem na Boží svrchovanost nad stvořením. Je to Bůh sám, který nás chce vést. „*On pokorné vede cestou práva, on pokorné učí chodit po své cestě.*“ (Ž 25,1). Řídit se horoskopy znamená vyjádřit nedůvěru v Boží vedení. Jako křesťané bychom měli důsledně tuto formu věštní odmítat.

Astrologie a církevní otcové

Uvedu zde ještě velmi trefné vyjádření dvou církevních otců, církevních autorit, které žily v prvních stoletích po Kristu, k otázce astrologie. Oba žili v době, kdy mnoho lidí věřilo astrologii. Dokonce někteří křesťané ji vyznávali. Uvědomme si, že to bylo v období, kdy lidé o vesmíru nevěděli téměř nic.

První z nich, Augustin, nazývá předpovídání osudu člověka podle dne narození, „škodlivou a nakažlivou pověrou“. Říká, že pokud se někomu stane, že se mu astrologická předpověď vyplní, (podobně jako ve spiritismu) jde o vliv padlých andělů, démonů. Proto Augustin vyzývá křesťany, aby ji důrazně odmítali a vyhýbali se jí jako všem způsobům věštní, jež jsou z hlediska křesťanské víry nevěrou a zahráváním si s klamem.

Jak jsem již zmínil v úvodu, často se jako argument pro astrologii používá příběh mudrců z východu, kteří se nechali hvězdou dovést až ke kolébce Spasitele. Ovšem mudrci z východu se pod vlivem zjevení hvězdy přišli poklonit Pánu Ježíši a vzdali mu úctu náležící králi. Jinými

slovy, uznali jeho panství, jak píše Ignác z Antiochie: „Jak jej poznal svět? Hvězda zazářila na nebesích nad všechny hvězdy a její světlo bylo nevýslovné a všichni žasli nad její novostí a všechny ostatní hvězdy i slunce a měsíc této hvězdě ustoupily a ona rozlévala své světlo na všechno. A divili se, odkud ta novost, jim tak neobvyklá. Odtud se rozpadla všechna magie a zrušila pouta špatnosti. Nevědomost je rozptýlena, staré království zrušeno...“ (List Efesanům XIX).

Astronomický nebo zázračný úkaz?

Profesor Werner Gitt, bývalý ředitel Spolkového fyzikálně-technického institutu v Brunšviku, ve své knize *Co byla betlémská hvězda?* hodnotí jednotlivé astronomické teorie, které se snaží vysvětlit podstatu tohoto jevu. Ukazuje, že konjunkce planet Saturna a Jupitera nemohla být vnímána jako jedna hvězda, protože na obloze bylo i při největším sblížení planet vidět dvě tělesa. Stejně tak kometa ani výbuch supernovy nevysvětluje chování betlémské hvězdy, která „*šla před nimi, až se zastavila nad místem, kde bylo to dítě.*“ (Mt 2,9). Takový jev lze vysvětlit pouze zázračným či mimořádným úkazem, který způsobil Bůh při narození svého Syna. V tomto případě se však musíme vzdát přirozeného astronomického vysvětlení, o které se někteří pokoušeli.

Ať už byl úkaz betlémské hvězdy způsoben jakkoliv, můžeme plně souhlasit s názorem, že „jas a novost“ oné hvězdy předčila všechno, co doposud bylo pozoro-

rováno, a že tato hvězda symbolizovala začátek nové éry, totiž panování Krista, které zrušilo a předčilo všechny „vlády, mocnosti, síly i panstva... jak v tomto vě-

ku, tak i v budoucím“ (Ef 1,21). A to bychom si měli znovu připomenout i o letošních Vánocích.

NOVÁ KNINHA POUTNÍKOVY ČETBY

OTROK

Klara Steiger

Jedna z posledních knih známého kazatele a učitele Johna MacArthura se týká zajímavého postřehu o překladech Nové smlouvy, kterým je skutečnost, že v angličtině (a většině jiných jazyků) zmizel výraz Boží otrok. Po staletích nových a moderních překladů byl téměř všude nahrazen jinou, mírnější terminologií. Tato záměna zřejmě nebyla úmyslná, alespoň ne na začátku, ale časem napáchala nedozírné škody v chápání Božího slova. Ani velcí reformátoři neodkryli skryté drahokamy, které by nám přinesly více světla do chápání vztahu mezi Bohem a člověkem. Dříve, než se začnete do překladu části závěrečné kapitoly této knihy, dovolte malý exkurs do historie.

Římští otroci prvního století se nijak viditelně nelišili od svobodných občanů vzhledem, oblečením ani rasově. Otroci dobrého pána požívali určitá privilegia a jistoty. Ti, kteří byli majetkem vlivného pána, měli relativně pohodlný a zabezpečený život, prestiž a vliv.

Otroci prvního století bývali vzdělaní, byli vyučeni určitým řemeslům a dovednostem a jejich uplatnění bylo podobné jako uplatnění svobodných. Někteří otroci pracovali jako lékaři, učitelé, filosofové, měli „služební“ vztah ke svým pánům.

I když římské otroctví prvního století nebylo ideálním stavem, neneslo sebou stigma obchodu s otroky, které známe z 18 století. Samozřejmě v římské literatuře můžeme najít příklady nespraved-

livých a zlých pánu, kteří se dopouštěli nepravostí. Mnozí věřící prvního století byli otroky a poznali na vlastní kůži krutost svých pánů. Římské právo otroky od r. 61 ochraňovalo (Lex Petronia).

Je důležité, abychom si uvědomili, že otrok si nikdy nevybíral pána; ale pán si vybíral otroky. Na trhu otroků byli otroci nezúčastněni hodnocení a rozhodnutí pána, potenciálního kupce. Otrok byl věc, obchodní aktivum; mohl být prodán nebo přemístěn, aniž by sám mohl něco ovlivnit. Nákup otroka byl jen technickou záležitostí spojenou s obchodní činností. Na trhu otroků rozhodoval o osudu a budoucnosti otroka pán.

Otroci byli exklusivním majetkem pána. Svobodní občané mohli být do otroc-

tví prodání za nesplacené dluhy, nebo se do otroctví narodit, otrokem se stal voják zajatec; otrok vždy patřil tomu, kdo jej koupil nebo získal. Otroci byli ve všem, co dělali, odpovědní svému pánu. Vše záviselo na jeho libovůli a hodnocení. Když byl pán spokojen, otrok mohl požívat určité výhody. Za celoživotní věrnou službu mohli být odměněni propuštěním z otroctví. Když byl pán nespokojen, mohl otroka potrestat; mohl být zbičován a v extrémních případech i ukřižován. Lámání kostí končetin, amputace, horký asfalt atd., to vše byly zákonné prostředky římského trestního práva. To motivovalo otroky, aby pracovali ze všech sil a byli poslušní.

V římské době nebylo neobvyklé, že jeden pán byl vlastníkem desítek i stovek otroků. Jako součást jeho širší domácnosti byli otroci odpovědní svému pánu nejen jako pracovní skupina, ale i jako jednotlivci. Totéž platí o církvi, kde je Kristus hlavou nejen celého těla církve, ale i každého jednotlivce.

Pisatelé Nového zákona na příkladech otrokářského uspořádání společnosti připomínají hříšnickou minulost, kterou jsme zdědili po Adamovi. My všichni jsme se narodili do otroctví, ale skrze Krista jsme byli vykoupeni, abychom se nemuseli bát smrti a odsouzení zákona. Stali jsme výhradním vlastnictvím nového Pána. V něm už nejsme otroky hříchu, ale jsme otroky Krále; stali se z nás otroci spravedlnosti. A nejen to, získali jsme nové občanství. Jsme adoptované děti a součást Boží domácnosti.

Jsme naprosto závislí na Pánu, pro každou potřebu a životní nutnost, počínaje potravou a ubytováním. Takové zajištění odlišovalo otroky od svobodných; ti se museli sami starat o to, co budou jíst a kde budou spát.

Písmo učí, že Bůh si vybral své otroky, sám pro sebe a podle svého uvážení, nezávisle na vůli otroka. Dokonce si je zvolil ještě předtím, než se narodili.

Řecké označení pro Boha – *kyrios* se v Nové smlouvě vyskytuje asi 750x ve smyslu Pán a Vlastník, což je vztahový protějšek ke slovu otrok (*doulos*)! *Kyrios* a *doulos* jsou dvě strany jednoho vztahu. Kdo byl *doulos*, měl také svého *kyrios* a naopak, kdo byl *kyrios*, vlastnil *doulos*. *Kyrios* v řečtině úzce souvisel s řeckým slovem *kefalé* (hlava) a byl synonymem slova *despotes*, což má opět přímou souvislost s absolutním vlastnictvím, autoritou a mocí.

Výraz otrok (*doulos*) v našich překladech Nové smlouvy je většinou označován jako služebník; v knize Zjevení je používán jako popis věčného vztahu věřících ke svému Pánu. Když vyznáme, že Ježíš je náš Pán, máme si uvědomit, že naši povinností je tohoto Pána ve všem poslouchat jako Krále králů a Pána pánů a současně chválili jeho Božství. Následování pána znamenalo konec vlastní vůle, vše se podřizovalo pánově vůli:

- ◆ *Všem pak řekl: „Kdo chce jít za mnou, zapři sám sebe, nes každého dne svůj kříž a následuj mne.“ (Lk 9,23)*
- ◆ *Kdo miluje otce a matku více nežli mne, není mne hoden. (Mt 10,37)*

OTROCTVÍ JE OBRAZEM SPASENÍ

John MacArthur

Následující ukázka je z poslední kapitoly výše zmiňované knihy Johna MacArthura, 'Otrok', kterou vydalo nakladatelství Poutníková četba (viz inzerát na zadní straně obálky).

I když v Bibli si nic neprotiřečí, mnohé nejprovokativnější a nejhlubší biblické pravdy se mohou jevit jako paradoxy. Vezměme v úvahu takové skutečnosti, jako že spasení je zadarmo, a přesto je velmi cenné, že aby byl člověk opravdu bohatý, musí být chudý duchem, že kdo chce nalézt život, musí jej ztratit, nebo že abyste byli moudří, musíte přijmout bláznovství evangelia. Písmo učí, že ti, kdo naříkají, budou potěšeni, ti, kdo dávají, budou odměněni, ti nejmenší se stanou největšími, ti, kdo se pokorí, budou vyvýšeni, a ti, kteří jsou poslední, budou první.

K tomuto neúplnému seznamu bychom jistě mohli připojit biblické učení pojednávající o otroctví Kristu. Tato pravda je tématem celé naší knihy.

Ve věčné minulosti si Bůh vyvolil ty, které spasí. Za našeho života nás zachránil z otroctví hříchu a převedl nás do království svého milovaného Syna. Kristovo smířcí dílo na kříži nás vykoupilo, byli jsme koupeni za vysokou cenu a nyní jsme jeho vlastnictvím. Byli jsme vykoupeni z otroctví hříchu a nyní máme jako otroci spravedlnosti slavnou svobodu, která nám zůstane po celou věčnost.

Ale terminologie otroctví nejen vykresluje evangelium. Ve skutečnosti je to ústřední zvěst spasení. Je tomu tak, protože metafora otroctví ukazuje ke skuteč-

nosti Kristova panství a Kristovo panství je základem biblického evangelia.

Zvěst evangelia není jednoduše *plánem* spasení, je to volání, abychom přijali *Osobu* spasení. Kristus je jak Pán, tak i Spasitel a není možné to od sebe oddělit. Přijít opravdově ke Kristu znamená ochotně podřít své srdce, mysl a vůli, celou svou bytost Mistrovi. Prázdná slova o Ježíšově panství nejsou nic jiného než pokrytectví (Tt 1,16) – falešné vyznání nemůže nikoho spasit (Mt 7,23; Lk 6,46). Podobně když někdo káže Krista jako Spasitele, ale ne jako Pána, znamená to, že káže neúplné evangelium. Misionář a mučedník James Elliot k tomu píše:

Hereze dvacátého století říká, že Kristus je Spasitel věřících podle práva a Pán podle volby. Popření jediného Mistra a Pána je popřením poloviny jeho osoby – hlásáním pouhé poloviny pravdy o Kristu. Evangelium je třeba kázat celé, abychom mohli plně pochopit, že Ježíš Kristus je náročný Pán i zachraňující Spasitel. Popírání jeho panství je neposlušnost, která deformuje Boží přikázání, protože Bohu upírá božství.

Evangelium vyhlašované v plnosti nutně zahrnuje panství Ježíše Krista. Pavel to napsal římským křesťanům: „*Vyznáš-li svými ústy Ježíše jako Pána a uvěříš-li ve*

svém srdci, že ho Bůh vzkřísil z mrtvých, budeš spasen.“ (Ř 10,9) Když se ho zeptal: „*Co mám dělat, abych byl zachráněn?*“, odpověděl žalářníkovi ve Filipech: „*Věř v Pána Ježíše a budeš spasen.*“ (Sk 16,31) Petr zakončil své letniční kázání, v němž vysvětloval evangelium Židům, slovy: „*Ať tedy všechen Izrael s jistotou ví, že toho Ježíše, kterého vy jste ukřižovali, učinil Bůh Pánem a Mesiášem.*“ (Sk 2,36)

Nový zákon klade svým evangelizačním voláním ztracených neustále důraz na pokání. Sám Ježíš hlásal: „*Čiňte pokání a věrte evangeliu!*“ (Mk 1,15; Lk 24,47) Také Petr o letnicích kázal: „*Obrátte se a každý z vás ať přijme křest ve jménu Ježíše Krista na odpuštění svých hříchů, a dostanete dar Duchu svatého.*“ (Sk 2,38; 5,31) Pavel řekl filosofům v Athénách: „*Bůh však prominul lidem dobu, kdy to ještě nemohli pochopit, a nyní zvěstuje všem, ať jsou kdekoliv, aby této neznalosti litovali a obrátili se k němu.*“ (Sk 17,30; 20,21) Jan zdůraznil aspekt poslušnosti víry: „*Kdo věří v Syna, má život věčný. Kdo Syna odmítá, neuzří život, ale hněv Boží na něm zůstává.*“ (J 3,36) Pisatel listu Židům uvádí: „... *tak dosáhl dokonalosti a všem, kteří ho poslouchají, stal se původcem věčné spásy.*“ (Žd 5,9) Ačkoli takový jazyk protičeí trendům snadné víry soudobých evangelistů, je v dokonalém souladu s ilustrací otroctví prvního století po Kristu.

Aby bylo jasno, člověk může být spasen jedinečně vírou. Avšak skutečná spasitelná víra není nikdy osamocena. Nevyhnutelně produkuje ovoce hodné pokání

(Mt 3,8), které dokazuje proměnu lidského srdce. Ten, kdo tvrdí, že zná Krista, ale dál žije hříšným způsobem života bez známek opravdového pokání, popírá důvěryhodnost svého vyznání víry (1J 1,6). Podobně i ten, kdo tvrdí, že patří Kristu, ale zůstává uvězněný v hříchu, podvádí sám sebe a popírá svůj skutečný duchovní stav. Ryzí Kristovi otroci byli vysvobozeni z otroctví hříchu za účelem spravedlnosti. Jejich nový život pak svědčí o skutečnosti, že byli spaseni milostí a stvořeni v Kristu pro dobré skutky (Ef 2,10). Teď chodí v radostné poslušnosti, motivovaní srdečnou láskou ke Kristu, Mistru svých životů (J 14,15). Charles Spurgeon to okomentoval slovy:

Každý skutečný křesťan vyslovuje větu „Ježíš, náš Pán“ naprosto bez závažání a bez výhrad. Toužíme, aby byl Kristus naším Pánem ve všem a aby byl Pánem nad každou částí našeho bytí... Ten, kdo skutečně miluje Ježíše a ví, že je jedním z vykoupených Kristem, říká celým svým srdcem, že Ježíš je Pán, že je jeho svrchovaný Vládce, jeho samozvaný Vládce, a sice ve smyslu absolutního monarchy a vládce duší. Ježíši, náš Pane, ty jsi svrchovaný, majestátní vládce našich srdcí a našeho lidství.

Knihu zde zakončíme otázkou, kterou jsme začali: *Co to znamená být křesťanem?* Ať už zkoumáme národní identitu Izraele po odchodu z Egypta, sebereflexi apoštolských pisatelů nebo názvosloví raných křesťanských mučedníků, neustále narážíme na koncept, který je naše-

mu západnímu myšlení cizí, ale který je radikální a hluboký. Abychom plně doce-
nili, co znamená následovat Krista, musíme
přijmout důsledky tohoto životně

důležitého konceptu, který dokáže pro-
měnit život.

Být křesťanem znamená být Kristo-
vým otrokem.

STEZKU ŽIVOTA MI DÁVÁŠ POZNAT

William Austin (1587–1634)

Hackett praví o slovech apoštola Petra
(Sk 2,27): „Jejich smysl bychom mohli
vyjádřit následovně: ‚Nedopustíš, abych
se stal kořistí smrti; tato nebude mít na-
de mnou moci, aby zničila mé tělo a způ-
sobila, abych se změnil jen v prach.‘“

◆ *Stezku života mi dáváš poznat; vr-
cholem radosti je být s tebou, ve tvé
pravici je neskonale blaho. (Ž 16,11)*

V tomto verši jsou čtyři věci, jimž je třeba
věnovat pozornost: 1. Ty jsi můj vůdce, 2.
já jsem poutník, 3. cesta – stezka života a
za 4. konec, to je vylíčení života, který bu-
de následovat. Konec tohoto verše se za-
působá jen popisem života, který nás čeká.

Uvedený verš je náležitým předmětem
k uvažování. Vůdce je jediný, poutník je-
diný, cesta je jediná i život jediný. Pře-
mýšlíme-li o těchto věcech správným
způsobem a spojíme vlastně to vše do-
hromady, vznikne tak jediný celek. Chce-
me-li to dokázat, musíme hledat nejprve
svého Vůdce.

I. Vůdce

V prvním verši Žalmu máme jeho jméno
– Hospodin. Tady můžeme začít – jako
při každém svatém úkonu – klaněním se.
„Aby ve jménu jeho každé koleno kle-

kalo“, neboť jeho jméno je svaté. Sláva
buď tobě, ó Bože! On je „Bůh“, tedy svatý,
on je „Bůh silný“, tedy dostatečný. „Upev-
ňuješ hory silou jsa přepásán“ a vede-li
snad naše cesta po zemi, dovede ukázat,
kudy jít, neboť v jeho rukou jsou všechny
končiny země. Chce však ji ukázat? Ano,
ač je „Bůh“, to je „svatý“ (jak strašné je to
slovo pro tělo a krev), přece je „Bůh můj“
– „moje svatost“. To z nás snímá otrocký
strach. On je „můj“, je naším vlastnictvím
a je ochoten se mi dát poznat, dát mi po-
znat svou stezku. Povede tě, abys ji po-
znal. David ukazuje, jak pečlivě povede.
Za prvé, půjde před tebou. Sám bude řídit
tvou cestu. Smím-li kráčet za ním, pak jis-
tě půjdu správně. Ten, kdo má Vůdce a
nechce jít za ním, zaslouží být zanechán
zpět. Ale řekněme, že jsem ochoten jít za
ním, že po tom toužím a skutečně tak i či-
ním. Co však, jestliže často upadnu, zna-
ven dlouhou cestu, nebo pro nedbalou
chůzi. Nebudu zanechán zpět? Neboj se,
neboť i tobě platí: „... je mi po pravici, nic
mnou neotřese“. Toto slovo dává sku-
tečně útěchu. Jsme však příliš často una-
vení, na této cestě i klesáme a bloudíme
tak často, že potřebujeme opravdu
dobrého vůdce, třeba jen na jediný den.

Bude mít s námi trpělivost a zůstane naším vůdcem až do konce? Ano, bude jím vždycky. Jinak by nás tento osmý verš, v němž to je řečeno, klamal. Musíme mít za vůdce jeho, nikoho jiného, neboť on je ten jediný. Asaf vyznává: „A na zemi v nikom kromě tebe nemám zalíbení.“ Hleďte tohoto Vůdce, neboť je snadné ho nalézt. „Hleďte a naleznete.“ Zjistíte, že především je „svatý“, za druhé „dostatečný“, za třetí „ochotný“, za čtvrté „pilný“ a za páté „vytrvalý“. Následuj ho, duše má, a učiní i tebe schopným kráčet za ním a být svatý až do konce.

II. Poutník

Pokud jsme Vůdce, nemusíme se dlouho ohlížet po někom, kdo ho potřebuje, neboť pohleďte, tu je i zbloudilý člověk. Spatříme to, jakmile se zamyslíme nad jeho postavením. Je tu cizí („mi dáváš poznat“). Co jsem já? „Vždyť jsem u tebe jen hostem, příchozím, jako všichni otcové moji.“ To však bylo ve staré době – v době Zákona. Jsme my, synové doby evangelia, něčím jiným? Petr praví, že nikoli, že i my jsme „cizinci bez domovského práva“, to je, poutníci. Putujeme jako lidé, kteří nejsou z této země, a jsme proto cizí těm, s nimiž hovoříme. Lidé, s nimiž žijeme, nejsou naši přátelé a vše, co máme, není opravdu naše. Byla doba, kdy náš duch byl zbožný a je dosud, umíme-li se na své cestě modlit: „Obrať nás, ó Hospodine.“ Avšak trvá to dlouho, než dospějeme až k tomuto, neboť jsme zapomněli cestu domů. Přece však putujeme a myslíme na domov. Všichni máme správnou

nadějí, neboť „oči všech s nadějí vzhlíží k tobě“. Přesně tak jako poutníci, či spíše bloudící. Vždyť ani nevíme, jdeme-li správně, a co je horšího, ani se nesnažíme to zjistit.

III. Mi

David tu stále používá jednotného čísla. Jelikož je jen jediný Vůdce, tak i mluví jen o jediném poutníkovi. Snad je v tom něco zvláštního. Ukazuje nám to jeho důvěru. Modlitba Páně je v množném čísle, kdežto vyznání víry v jednotném. Můžeme prosit, aby Bůh všechny chránil, ale můžeme mu důvěřovat jen za sebe. „Dáváš mi poznat“, nebo „dals mi“, jak někteří překládají. Obojí však ukazuje především na důvěru. „Dáváš mi poznat“, ne „nám“, to je množství, jehož částí mohu být i já, ale především mně, který bloudím, který jsem „sám“ a „sám“ musím kráčet „touto cestou“. Musím buď jít za někým, nebo před někým kráčet. Já sám to musím činit. Věřit sám a sám být také spasen. „Cesta“, o které praví náš text, že po ní musím kráčet, je jen jedna. Je to vlastně „stezka“, po které může jít jen jeden. Není to silnice, ale „cesta poddání se z lásky“. Není to nic našeho. Není to silnice. Nemůžete po ní spěchat nebo utíkat ve skupině, ale je to úzká stezka, kterou může jít jen jeden. Poněvadž to je cesta jen pro jednoho, je to osamělá cesta. V putování touto osamělou cestou je něco líbezného, neboť ono nám dává útěchu uvažování. Bůh nikdy není člověku blíže, než právě když je sám a samotný kráčí touto stezkou. Kristus také jí šel zce-

la sám, bez lidí, bez hluku a vždy vzdálen bouřlivého zástupu, i když ho chtěli učinit králem. Vždy s nimi mluvil jen v podobnostech, ale svým, kteří ho hledali v soukromí, vykládal všecko. I on rád jedná s každou duší v soukromí a obzvláštně. Proto David zcela správně řekl „dáváš mi poznat“, „Mně obzvláštně“, a proto také tu užil jednotného čísla. Jak však poznám, že já obzvláštně budu vyučován a že mně bude ukázána ona cesta? Tento prorok, který to sám zakusil, nám praví: „vyučuje pokorné“ (Ž 25,9). Dokážeš-li se pokořit, nalezněš jistě svého Vůdce. Kristus korunoval tuto ctnost blahoslavenstvím. „Blahoslavení pokorní“. Neboť takové zve k sobě a vyučuje. Musíš se však ponížít. Nebe je podobné našim kostelům, které mají vysoké střechy, ale úzké a nízké dveře. Ti tedy, kdo tam chtějí vstoupit, musí se sklonit, aby uviděli Boha. Pokora je značkou každého kříže a podle ní poznáš, jsi-li na správné cestě. Bůh ti zjeví, je-li tomu tak, a pak bude i pro tebe platit: „dáváš mi poznat“ (cestu života).

IV. Stezka

Pohledme nyní, co nám ukáže: „stezku“. Musíme vědět, že jako lidé mají mnoho stezek, vedoucích z jejich silnice – ze světa – a končících v zahynutí, tak i Bůh má mnoho stezek na své cestě – ve Slově, které však vedou ke spasení. Postavme naše stezky proti jeho a uvidíme, v jakém jdou protikladu. Naše nestojí za zmínku, kdežto jeho si zaslouží, abychom jim nejprve věnovali pozornost. Naše jsou potřísněny krví, jeho neposkvřené;

naše pokřivené, jeho přímé; naše vedou do pekla a jeho do nebe. Což jsme nezbloudili? Což jsme se neobrátili a neodbočili rychle na jinou stezku? Nuže, tu je Kniha a tady jsou před tebou cesty a on ti ukáže, kterou se máš dát. Je tu „stezka přikázání“ (Ž 119,35), tu opět „stezka pokojná“ (Př 3,17), tady je „stezka moudrosti“ (Př 4,11), tu je „stezka spravedlnosti“ (Ž 23,3), tu opět „stezka soudu“ (Př 17,23) a mnoho jiných. Jsou to – každá z nich – Boží stezky. Je jich však příliš mnoho a jsou od nás příliš daleko. Musíme hledat cestu, na níž se všechny setkávají, a tak se dostaneme na „stezku“. „Usilujte o vyšší dary! A ukážu vám ještě mnohem vzácnější cestu,“ praví Pavel (1K 12,31).

Nejprve musíme vstoupit na „cestu přikázání“, neboť dokud na ni nevstoupíme, nalézáme se v temnotě a nedovedeme rozeznat cesty, jsou-li dobré či zlé. Tu nalezneme lampu a v ní světlo (Př 6,23). Měj toto světlo neustále při sobě a ono tě přivede na správnou cestu. Pohled, jak pečlivý je náš Vůdce. Aby vítr nezhasl toto světlo, vložil je do lucerny. Strach, či pocit povinnosti plnit přikázání, nutí naše srdce, aby na ně pamatovalo, právě tak jako lucerna chrání světlo, které je v ní. Zákon je světlo a přikázání lucerna. Tak ani příjemný vánek, ani bouřlivý severák je nezhasí dotud, dokud nás ovládá bázeň, abychom je opravdu plnili. Toto je „svíce našim nohám“ (Ž 119,105). Neukáže ti jen, kam máš šlápnout, ale i stezku, kterou máš jít. Máš-li toto světlo, poslechni Jeremjáše a taž se, dříve než vykročíš, na „stezku starou“. „Stůjte na ces-

tách,“ praví „a vyhlížejte, ptejte se na stezky věčnosti: Kde je ta dobrá cesta? Vydejte se po ní a vaše duše naleznou klid.“ To vás přivede tam, kde můžete na chvíli odpočinout. Kde že to je? Jdi touto „stezkou“ a přijdeš na „cestu věčnosti“, která vede celým Starým Zákonem a končí v Novém, v evangeliu míru a tam je odpočinutí. Pavel potvrzuje, že tomu tak skutečně je, neboť Zákon, který je „starou cestou“, je jen učitelem evangelia. To je tedy „ona vyšší cesta“ než Zákon, jehož obřady, porovnáváme-li je s evangeliem, jsou jen „ubohými základy“. Když se dostaneme až sem, ocitneme se na rozkošné a velmi jasné cestě, takže před sebou jasně a zřetelně uvidíme „pravou a jedinou stezku“, „stezku života“, kterou končí evangelium, právě tak jako Zákon končí evangeliem. Nuže, jaká je ona „stezka života“, kterou hledáme? „Všechna přikázání tvá jsou pravda“, „pravda“, praví David (Ž 119,151). Nepraví, že jsou „pravá“ či „pravdivá“, ale „pravda“. Proto všechny cesty Boží končí jedinou pravdou. „Stezka života“ tedy je „pravda“. „Pravda“ je tak spolehlivá „cesta“, že Jan praví, že nemá větší radosti, než když

slyší, že děti jeho „chodí v pravdě“ (3J 4). Jistě je to plní radostí, nad níž není větší. „Cesta pravdy“ je „evangelium pravdy“, ale „stezka života“ je pravda sama. O těchto prorokoval Izajáš, když pravil: „bude tam také silnice a cesta“ a ona „silnice“ svatá slouti bude: vhodný to název pro evangelium. „Svaté evangelium“ je tedy touto „cestou“. Slovo „stezka“ znamená výtažek této „cesty“ a žádné jiné. „Když jste uslyšeli slovo pravdy, evangelium o vašem spasení,“ praví Pavel a „tvé slovo je pravda,“ praví i Spasitel svému Otci. „Pravda“ tedy je „stezkou života“, neboť je to výtažek evangelia, jež je „cestou“. To je ona „pravda“, po níž se tázal Pilát (nešťastný to člověk), ale nesnažil se skutečně ji poznat. On sám je Slovo, Slovo je pravda a pravda je „stezka života“, po níž kráčeli všichni patriarchové, proroci a apoštolové, mučedníci i vyznavači, kteří již odešli do nebe. Obsahem evangelia, branou nebe, „stezkou života“ je Ježíš Kristus spravedlivý, který sám nám razil tuto cestu, šel po ní před námi a zanechal nám šlépěje, abychom ho mohli následovat tam, kde nyní sedí a je připraven nás přijmout.

POMALÉ ZABÍJENÍ SPOLEČNÉHO ZPĚVU

Mike Raiter

Předložím vám jednu velkou historickou ironii. Před padesáti lety to byly pěvecké sbory, které vedly církevní shromáždění. Obvykle za dosti významné podpory velmi hlasitých varhan. Po pravdě řečeno, členové pěveckého sbo-

ru byli umělci, a když byl sbor početný, zcela přehlušil zpěv kongregace. A tak paradoxně došlo k tomu, že lidé, kteří byli určeni k tomu, aby pomohli církvi se zpěvem, vlastně společný zpěv zcela přehlušili. Časem pěvecké sbory vymí-

zely. Myslím, že většina církví této ztráty nezelela.

Teď přichází ta ironie: nahradili jsme pěvecké sbory vedoucími zpěváky (nebo jak nesprávně říkáme vedoucími chval). Časem počet těchto zpěváků rostl a rostl, až se rozrostl do velikosti pěveckého sboru. Pak zpěváci dostali do ruky výkonné mikrofony a elektronické nástroje a stali se z nich umělci. Když byla hudební skupina početná a mikrofony byly naplno, zpěv církve byl zcela přehlušen. A tak paradoxně došlo k tomu, že lidé, kteří byli určeni k tomu, aby pomohli církvi se zpěvem, vlastně společný zpěv přehlušili.

To je ta ironie. Počet zpěváků na pódiu rostl a rostl, až se rozrostl do velikosti pěveckého sboru. Když byla hudební skupina početná a mikrofony byly naplno, zpěv církve byl zcela přehlušen.

Před pár lety jsem napsal článek s názvem „Pomalá smrt společného zpěvu“. Dnes vidím, že ten název byl více než velkorysý. Ve skutečnosti jsme dnes v našich církvích svědky „Pomalého zabíjení společného zpěvu“.

Nedávno jsem se vrátil z jedné Národní křesťanské konference. Ještě nikdy si tolik lidí nestěžovalo na hudbu. To mě tedy motivuje k napsání dalšího článku. Nebo abych užil přesnější metaforu: chci zahrát na stejnou strunu, ale hlasitěji.

Pavel nás v Efezským vyzývá: „... zpívejte společně žalmy, chvalozpěvy a duchovní písně...“ (5,19). Podobně jsme v Koloským vybízení, abychom se „se vši moudrostí navzájem učili a napomínali a s vděčností v srdci oslavovali Boha žal-

my, chválami a zpěvem“ (3,16). Zpěv je společná aktivita a má dva cíle. Zpívat „společně“ a zpívat „Bohu“. Ale v mnoha (většině?) sborech zpívají hudebníci nám.

V minulosti jsem nebyl dost důsledný, abych obvinil naše chválící skupinky z toho, že vystupují především jako umělci. Nyní vím, že to nebylo správné. Je zřejmé, že většinou jde o hudebníky, kteří na potřeby lidí, jimž mají sloužit, zapominají. Proč to říkám?

Charakteristika problému

Za první, nehleďte na církve jako na ty, které mají vést. Snad na tomto místě můžeme omluvit hudebníky, ale ne vedoucí zpěváky. Když radím mladým kazatelům, zdůrazňuji, že při samotném kázání není nic důležitějšího než oční kontakt. Lidé musí vidět, že mluvíte k nim, a vy musíte vnímat, že vaše slova poslouchají a jsou pozorní. To samé platí pro vedoucí zpěvu. Nutně potřebují vidět i slyšet. Zpívají lidé písně, ke kterým je vedou? Většinou pozoruji, že pro vedoucí zpěvu není vůbec důležité, jestli lidé zpívají či nikoli. Proč? Došel jsem k závěru, že celé to zpívání je zejména o nich samotných.

Za druhé, zpívají nové písně, ale neučí je. Na té konferenci bylo oznámeno, že bude následovat nová píseň. V tuto chvíli je na vedoucím chval, aby ji přítomné naučil. Na druhé straně by mě zajímalo, kolik z nich je schopných učit někoho nové písně. Je to důležité, protože mnoho nových písní není snadné zazpívat. Nás ji ale nikdo nenaučil. Skupinka prostě začala hrát. Když jsme sem tam

něco chytli, bylo to dobré a stačilo to. Když ne (a v tomto případě se chystal jen málokdo), žádný problém. Proč? Závěr: protože nejde o zpěv celé církve, ale o vystoupení hudební skupinky.

Za třetí, nástroje a mikrofony jsou zesíleny tak, že je za normálních okolností možné slyšet pouze hlasy zpěváků z pódiu. Zřídka je hlasitost upravená tak, aby byl slyšet zpěv církve. Proč? Závěr: protože nejde o zpěv celé církve, ale o zpěv a vystoupení hudební skupinky.

Za čtvrté, při výběru písní často není brán ohled na přítomné. Citlivě přemýšlející vedoucí chval by si měl položit otázky typu, jaké písně tito lidé znají? Jaké rádi zpívají? Jaké písně jsou vhodné k této příležitosti? Přispívá text písně k budování a obsahuje zprávu evangelia? Velmi často jsou vybrány písně, které hudebníci dobře znají a rádi je zpívají. Proč? Protože nejde o církev.

Za páté, co hudebníci dělají, když je zřejmé, že lidé, které vedou, se nepřipojují? Co dělají, když s nimi z jakéhokoli důvodu nezpívají? Odpověď je, že nedělají nic. Vlastně si toho normálně ani nevšimnou, protože jak jsem řekl, nejsou soustředěni na lidi, kterým mají sloužit. Vzpomínám si, jak jsme před několika lety zpívali píseň (nebo spíše měli jsme zpívat píseň) a z nějakého důvodu nefungoval projektor, takže na obrazovce text nebyl. Protože se nejednalo o všeobecně známou píseň, nikdo, kromě vedoucích zpěváků, nezpíval. Už jsme byli v polovině třetí sloky, když si vedoucí všimli, že zpívají sami. Proč nepřestali hrát a nepo-

mohli ostatním, aby se mohli připojit? Závěr: protože nešlo o zpěv církve, ale o vystoupení hudební skupinky.

Proč to není jedno a co máme dělat? V žádném případě to není jedno! Každý týden se scházíme na shromáždění a společný zpěv je důležitou součástí našeho společného uctívání. S Robem Smithem se tím zabýváme v naší knize *Zpěvy svatých* (Sydney, Matthias Media, 2017). Kdyby lidé nevěnovali pozornost kázání, znepokojilo by nás to. Kdyby lidé neříkali „amen“ při společných modlitbách, chtěli bychom to napravit. Pokud by byl slyšet pouze jediný hlas při čtení vyznání víry nebo společných vyznáních hříčů, a ten by patřil vedoucímu shromáždění, pak bychom lidem připomněli, že se jedná o společnou aktivitu. Ale když velký počet lidí ve sboru nezpívá, pak to s klidem necháme být. Nechceme se přeci nijak dotknout našich vedoucích chval.

Co s tím? Vyzývám k moratoriu (poza-stavení činnosti) na „současnou praxi vedení chval“. Nedávno jsem navštívil konferenci v zámoří. Zpěv vedla jedna žena s mikrofonom (ne příliš hlasitým) za doprovodu piana. Bylo tam více než 500 lidí a my jsme se navzájem slyšeli zpívat. Dá se říci, že ti lidé tvořili skutečný sbor, a tak by to mělo být. Nepotřebujeme na pódiu deset lidí s mikrofony na maximum. Nemusíme být jako Hillsong nebo Planetshakers. V mnoha sborech a při mnoha akcích zmizely hlasy lidí, není po nich ani vidu, ani slechu. Je na čase vrátit naše ztracené hlasy do společného zpěvu.

Přeložila Dana Vondrušková.

DĚLÁ PAPEŽ FRANTIŠEK Z KATOLICKÉ CÍRKVE PROTESTANTSKOU?

Leonardo De Chirico

Nedávná připomínka výročí reformace (Lund, Švédsko, 31. října 2016) je pouhým vrcholkem ledovce ekumenických snah papeže Františka. Jeho neúnavná snaha stýkat se s křesťanskými vedoucími (od patriarchů z Konstantinopole či z Moskvy až po vůdce protestantských denominací hlavního proudu a některé letniční pastory) je typickým rysem jeho pontifikátu, který už začíná vzbuzovat ohlasy i uvnitř katolické církve. Jeho neustálými poznámkami o tom, že potřebujeme urychlit toto směřování k jednotě, jako by se poněkud odlehčily, ne-li přímo zbagatelizovaly tradiční podmínky pro takovouto jednotu podle Říma. Někteří katoličtí kritikové si dělají starosti, že to skoro vypadá, jako by papež trávil více času s nekatolíky než s lidmi ze své vlastní církve. Zvláště pak poté, co vyjádřil své uznání Martinu Lutherovi, si v rozhovoru pro katolické noviny *Avvenire* (shrnutém též v angličtině) už také položili tuto poněkud neomalenou otázku: dělá snad papež z katolické církve protestantskou?

V souladu s Druhým vatikánským koncilem

Vůči názoru, že připomínka protestantské reformace byla prostě neřízenou střelou, se papež František postavil odmítavě s tím, že své jednání obhajuje odkazem na Druhý vatikánský koncil jakožto rámec svých ekumenických inicia-

tiv. Není divu: Druhý vatikánský koncil (1962–1965) se snažil přeorientovat ekumenický směr římskokatolické církve tak, že rozpoznal znaky pravé církve i v jiných společenstvích a označil nekatolíky jako „oddělené bratry“. Jedním z cílů tohoto koncilu bylo povzbudit křesťanské církve a společenství k plné jednotě založené na tom, že se všichni smíří s teologickým náhledem a církevními strukturami římské církve. Takže vlastně nic nového pod sluncem. Všechno to, co papež František koná v oblasti ekumenismu, bylo už připraveno a předem se s tím počítalo od Druhého vatikánského koncilu. Ať už Jan XXII., Pavel VI., Jan Pavel II. nebo Benedikt XVI., každý z nich se snažil svým vlastním způsobem prosadit ekumenický tah tohoto koncilu. František pouze dokazuje, že je tím papežem, který se nemusí nutně ohánět citacemi z Druhého vatikánského koncilu, ale který spíše ztělesňuje jeho „ducha“ více než kterýkoli z jeho předchůdců.

Konkrétně se to promítá například v tom, že papež František zmiňuje 50 let starý dialog mezi římskokatolickou církví a luterány, který vyvrcholil v roce 1999 Společným prohlášením k učení o ospravedlnění podepsaným v době papeže Jana Pavla II. a pod vedením tehdejšího kardinála Ratzingera. Podle Františka řeší tento dokument hlavní teologická témata vyzdvižená reformací, a dláždí tak

cestu k ještě plnější jednotě. Tím, že se dospělo k dohodě ohledně tradičních zásad a principů, nezůstalo z významu reformace prakticky nic než pár politováníhodných politických potyček se samozvanými církvemi, které zůstaly zabarikádované ve své vlastní minulosti.

Parametry jednoty

Papež odmítá myšlenku, že by přeonavočil církev na více protestantskou, a opírá se přitom o Druhý vatikánský koncil, který udává širší teologický obraz, v jehož duchu pak Společné prohlášení představuje nové ekumenické ovoce. Sám sebe vidí papež, jako by zaujímal pevnou pozici na dlouhé cestě, kterou je ještě třeba urazit. Navíc skutečnost, že má papež podobný, ne-li ještě vroucnější přístup k jiným křesťanským tradicím a společenstvím (např. k různým uskupením východní ortodoxie), je dostačujícím ukazatelem, že jeho přízeň není nijak obzvláště namířena pouze k protestantismu. Svou ekumenickou horlivostí papež naopak zachází až za hranice křesťanství a dostává se mezi různá náboženství, a dokonce i do sekulárního světa. Podle něho je jednota, rozumějme, křesťanská jednota, pouze součástí daleko obsáhlejšího cíle, který má co do činění s jednotou celého lidstva.

Vrátíme-li se zpět k otázce poprotestantštění katolické církve, je zde jeden důležitý argument, který se táhne jako nit celým papežovým zhodnocením reformace v kontextu jeho zapálené touhy po jednotě. Jeho interpretace historie re-

formace a jejího přetrvávajícího významu z celé záležitosti de facto eliminuje teologii a nahrazuje tažnou sílu jednoty tím, že se prostě spojíme při společném díle a při společné modlitbě. Jinými slovy, jediné Písmo (Bible má nad církví nadřazenou autoritu), jediné víra (spasení je dar, který se přijímá vírou v Krista a spolehnutím se na něj) a jediné Kristus (celý křesťanský život je zaměřený na Krista) už dnes nejsou nic než přežitě pozůstatky z dávné minulosti. Papež je toho názoru, že římskokatolická církev se už s těmito záležitostmi vyrovnala a že na ty, kdo by ještě dnes chtěli pozvednout vlajku reformace, se teď už pohlíží jen jako na bojechtivé podněcovatele, kteří chtějí pokračovat v boji o moc založeném na církevní politice. Opravdu je tomu tak? Samozřejmě že reformace měla i politické dozvuky. Nicméně jak tvrdí nedávno vydaný dokument, „Je už reformace za námi?“, podepsaný desítkami evangelických teologů a vůdců po celém světě: „Ve všech svých podobách a občas i v konfliktních tendencích byla protestantská reformace v konečném důsledku voláním (1) po návratu k autoritě Bible, která je nadřazená církvi, a (2) po opětovném uznání faktu, že spasení je pouze skrze víru.“ Toto jsou stálé a nevyřešené body i v dnešním vztahu mezi římskými katolíky a evangelikálními křesťany. Církevní politika, ač s tím neoddělitelně souvisí, nebyla nikdy hlavním důvodem reformace a není jejím hlavním odkazem ani dnes.

S papežem Františkem se římskokatolická církev nestává protestantskou. Stá-

vá se prostě jen více „katolickou“, tj. všeobjímající a všepohlcující, aniž by zároveň přestávala být „římskou“. V teologickém a institucionálním náhledu je pořad

pevně zakořeněný fakt, že protestantská reformace volala po obnově podle evangelia.

RECENZE KNIHY

PROTI PROUDU

Štěpán Rucki

„Co se stane, když se perspektivní evropský přírodovědec změní z Darwinova učedníka na Darwinova odpadlíka? Léta-jí jiskry.“ Tak zní jedna věta z obálky knížky, jejímž hlavním autorem je **finský vědec a odborník na biotechnologie** dr. Matti Leisola. Člověk, který vystudoval chemickou fakultu Technologické univerzity v Helsinkách, pracoval sedm let ve Švýcarském spolkovém technologickém institutu, stal se pak děkanem Chemie a vědy o materiálech na své alma mater a následně pracoval jako ředitel výzkumu v jedné finské biotechnologické společnosti. Je expertem v oblasti enzymů a vzácných cukrů a ve své vědecké kariéře publikoval 140 recenzovaných článků a získal Latsisovu cenu Spolkové vysoké technické školy v Curychu.

Pochybnosti o Darwinově evoluční teorii, resp. i o její současné neodarwinistické podobě, se objevily při diskuzích s jeho univerzitními profesory. Při jednom osobním setkání, které se odehrálo v jeho domě, si kolegové všimli, že má na stole Bibli, a jeden z nich se jí začal vysmívat. Během konverzace jim dr. Leisola položil otázku, na jakých základech stojí jejich evoluční myšlení. Velice

brzy si uvědomil, že ve skutečnosti nemají žádnou skutečnou odpověď. Evoluční myšlenky přijímali vírou, která pramenila z bezmyšlenkovitého převzetí těchto moderních koncepcí. Pro své názory neposkytli prakticky žádné důkazy. Vše, co říkali, byly historky, jak se to mohlo odehrát.

Dr. Leisola dále ukazuje na mnoha příkladech, že v současné vědě vládne dogma **metodologického materialismu**. Jednoduchými slovy to znamená, že vědecká komunita nepřijímá žádné jiné vysvětlení vědeckých faktů než striktně materialistické či ateistické. Upozorňuje na skutečnost, že je to anomálie oproti tradici ve vědě, kdy již ve starověkém Řecku byly různé filozofické školy – některé materialistické a jiné idealistické (které předpokládaly existenci zázračné inteligence).

V knize se proplétají jeho životní příběhy s různými argumenty, které svědčí proti evoluční teorii, a naopak silně naznačují, že život a jeho projevy musely vzniknout v důsledku působení inteligentní bytosti. Zaznívá kritika klasických **ikon evoluční teorie**, jako je např. **Mille-rův pokus**, který měl vytvořit základní

stavební kameny života ve zkumavce. Do směsi vody a plynů, jež se měly údajně vyskytovat v prvotní atmosféře Země, byly pouštěny elektrické výboje. V důsledku tohoto procesu v přístroji vznikly některé chemické látky, které tvoří základ pro stavbu molekul vyskytujících se v živých organizmech. Dr. Leisola však ukazuje, jak je život ve svých naprostých základech složitý a komplexní (bílkoviny, kyselina deoxyribonukleová a jejich vzájemné propojení), a vysvětluje, že cesta od stavebních kamenů k uspořádání i té nejprimitivnější bakterie je natolik složitá, že spontánní vznik těchto struktur zůstává v oblasti fantazie. Výhledy na vysvětlení vzniku života na zemi i v té nejprimitivnější formě jsou natolik zastřené, že někteří vědci posouvají tento proces někam do vesmíru. Avšak dnes víme, že kosmické záření zničí dokonce i bakteriální spory („zaschlé bakterie“), takže není jasné, jak by měl život v těchto nepříznivých kosmických podmínkách doputovat na Zem.

Buňka, základní jednotka života, je napěchována **informací** a **nanotechnologiemi**. Vznik genetické informace a genetického kódu zůstává naprostou záhadou pro ty, kteří jsou oddáni pouze materialistickým scénářům vzniku života. Při jedné příležitosti dr. Leisola vedl korespondenci s jistým profesorem genetiky, který označil knížky kritizující evoluční teorii za heretické. Když se ho zeptal, jak tedy vysvětlí vznik **bakteriálního elektromotoru**, který je přítomen v buňkách některých bakterií a umožňuje jejich po-

hyb v prostředí docela podobně jako lodní šroub u lodí, odpověď byla, že evoluce si s tím lehce poradila. Bez jakýchkoliv detailů! Jen prostá víra v tvůrčí moc evoluce!

Rezistence (odolnost) bakterií vůči antibiotikům se často uvádí jako další důkaz svědčící pro evoluční teorii. Dr. Leisola vysvětluje, jakým způsobem a jakými mechanismy vzniká rezistence na antibiotika. V zásadě to může být ztráta nějaké schopnosti bakterií skrze změnu jejich genetického materiálu anebo převzetí genetické informace, která podmiňuje odolnost, od jiných bakterií. Avšak ani v jednom případě nevzniká nová genetická informace, která je základním předpokladem pro průběh evoluce a vznik nových druhů. Navíc jsou rezistentní bakterie svým způsobem defektní, a jakmile přestane antibiotikum v okolním prostředí působit, běžné a více životaschopné kmeny bakterií rychle přerůstají ty kmeny, které jsou vůči antibiotikům odolné.

Oproti jiným knihám, které kritizují evoluční teorii, je knížka dr. Leisoly jedinečná v tom, že poodkrývá zákulisí současné vědy a některých **praktik současného vědeckého establishmentu**. Jako emeritní vědec si to může dovolit, protože kdyby tyto politicky značně nekorektní věci publikoval v průběhu své vědecké kariéry, nesl by velmi neblahé následky takového jednání. Metody vědecké komunity vůči kritickým hlasům proti metodologickému materialismu a současnému *status quo* v biologických vědách jsou vskutku nevybíravé, drsné až nechutné.

Asi nejextrémnější případ, který dr. Leisola líčí, je případ kariérní **likvidace významného vědce**, evolučního biologa se dvěma doktoráty, dr. Richarda von Sternberga. Tento člověk byl vedoucím redaktorem Sborníku biologické společnosti ve Washingtonu, který vydává uznávaný vědecký ústav – Smithsonský institut. Dr. Sternberg byl odpovědný za třídění přijatých vědeckých článků a jejich zaslání dvěma nebo třem expertům ke zhodnocení. To je normální proces, který platí pro přijímání článků ve vědeckých časopisech. Autor přitom neví, kdo jsou recenzenti, článek je přijat k publikaci až na základě pozitivního zhodnocení recenzenty.

Steven Meyer, jeden z čelních zastánců inteligentního plánu ve Spojených státech, zaslal k publikaci článek, který se zabýval tzv. **kambrickou explozí**, tzn. náhlým objevením se mnoha dodnes žijících druhů v geologickém období zvaném kambrium. Jako jedno z možných vysvětlení tohoto doposud neobjasněného fenoménu v evoluci druhů byl v článku uveden inteligentní plán. Tři recenzenti nezávisle na sobě jednohlasně doporučili článek k publikaci. Dr. Sternberg přijal rukopis a článek byl zveřejněn. A pak začalo pronásledování. Ozval se křik z vědecké komunity, že se zde míchá věda a náboženství. Nepomohly argumenty přátel, kteří poukazovali na mimořádné vědecké výsledky dr. Sternberga. V důsledku nevybíravých útoků byla jeho vědecká kariéra zničena, byly mu odebrány klíče od kanceláře, byl přestěhován do podřadné

místnosti a byl mu odmítnut přístup k vědeckým vzorkům. Dr. Leisola mu v této kritické životní situaci nabízel práci ve své laboratoři ve Finsku, ale dr. Sternberg nakonec našel práci ve Spojených státech. Od té doby už mnoho vědeckých časopisů za žádných okolností nezveřejní článek, který by přinášel přímou argumentaci ve prospěch inteligentního plánu. Případ dr. Sternberga je dostatečné varování pro všechny odvážlivce.

Dalším příkladem je publikace Mary Schweitzerové. Ta v roce 2005 zveřejnila nálezy týkající se přítomnosti **měkké tkáně v kostech dinosaura** *Tyrannosaurus rex*, který měl žít před 66–68 miliony let. Časopis *Discover*, který názorově reprezentuje platformu inteligentního plánu, nálezy komentoval článkem nazvaným *Schweitzerové nebezpečný objev*, ve kterém se píše, že nálezy čerstvě vypadající měkké tkáně v kosti dinosaura mažou dělicí čáru mezi minulostí a současností. Podle současných znalostí totiž není možné, aby zkameněliny žijící v tak daleké minulosti obsahovaly měkké tkáně. Schweitzerová v tomto článku popisuje zkušenosti s recenzním řízením své vědecké práce. Jeden z recenzentů jí řekl, že ho nezajímá, co tato vědecká data říkají, protože ví, že takový nález je nemožný. Když se ho Schweitzerová zeptala, jaká data by ho přesvědčila, odpověď byla, že žádná.

Jiná osobnost, které dr. Leisola věnuje velkou pozornost a kterou zmiňuje na více místech a v mnoha souvislostech, je **prof. dr. E. A. Wilder Smith**. Je patrné, že

tento význačný vědec minulého století, profesor organické chemie, který věnoval mnoho úsilí kritice darwinizmu, ho mimořádným způsobem ovlivnil. Dr. Leisola líčí všechny jeho vědecké kvality (tři doktoráty, vědeckou a publikační činnost, velikou oblíbenost jakožto přednášejícího mezi studenty) a odvolává se na jeho názory a knížky věnované kritice evoluční teorie.

V této rovině se knížka dr. Leisoly stává pro mne velmi osobní, protože některé publikace prof. Wildera Smithe (zejména kniha *Přírodní vědy neznají žádnou evoluci*) ovlivnily také mne v mém zápasu s evoluční teorií během studií na lékařské fakultě. Dr. Leisola se zmiňuje o tom, kolik času a energie prof. Wilder Smith věnoval lidem žijícím za tehdejší železnou oponou, kdy riskoval své vlastní bezpečí a jezdil přednášet na tajné semináře do Polska či do tehdejšího východního Německa. Sám jsem se jednoho takového pololegálního semináře s prof. Wilderem Smithem v Dzięgielowie v Polsku zúčastnil a zanechalo to ve mně nesmazatelné stopy.

O to smutnější byl vztah čelních představitelů **finské evangelické církve** k této význačné vědecké osobnosti, který dr. Leisola ve své knize zaznamenává. Při jedné příležitosti uspořádal dr. Leisola setkání tohoto vědce s několika finskými biskupy. Nezdořilost, kterou čelní církevní představitelé vůči tomuto hostu projeví, byla naprosto frustrující. Jeden z biskupů určil jako jazyk pro jednání finštinu, ačkoliv téměř všichni biskupové

ve finské církvi mluví plynně anglicky, a s prof. Wilderem Smithem komunikovali přes překlad z finštiny a do ní. Žel případů, kdy se dr. Leisola setkal s negativními až nepřátelskými reakcemi ať už od teologů na univerzitní půdě či od biskupů na církevní půdě, je v knize uvedeno mnohem více.

O křesťanství se dr. Leisola zmiňuje jen okrajově, a to nejvíce v poslední kapitole. Knížka neobsahuje žádná teologická dogmata, jak píše jeden z recenzentů. Je to publikace, která si udržuje svůj přísně vědecký charakter s četnými biografickými prvky. Avšak ze všech stran této knihy emanuje úcta ke Stvořiteli, který zjevuje svou nesmírnou moudrost a inteligenci skrze své stvoření. Z jiných zdrojů lze zjistit, že dr. Matti Leisola je vyznávající křesťan, který přednášel na různých křesťanských konferencích a setkáních. Navíc z osobní korespondence s ním vím, že právě manželka výše uvedeného profesora Wildera Smithe sehrála během jeho pobytu ve Švýcarsku důležitou úlohu při jeho duchovní proměně. Je pouze škoda, že zdravotní stav dr. Leisolovi nedovoluje k nám přijet, protože bychom ho rádi uvítali i u nás na nějakém semináři pro studenty a další zájemce. A tak pro zájemce o problematiku zůstává pouze knižní možnost setkání se s tímto mimořádným člověkem, který prokázal odvahu plout téměř celý svůj náročný profesní život vědce proti proudu.

Recenzovaná kniha:

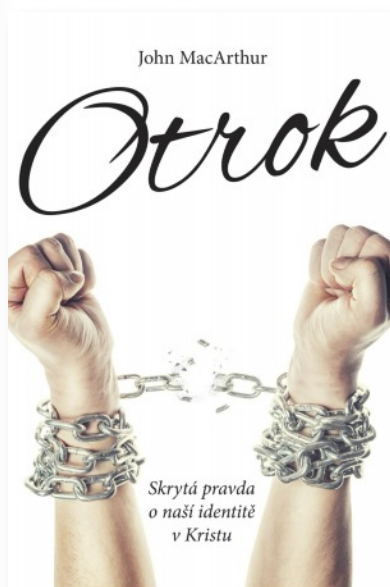
Matti Leisola & Jonathan Witt: Heretic. One scientist's journey from Darwin to Design. Discovery Institute Press 2018

Poutníková četba

OTROK

Skrytá pravda o naší identitě v Kristu

John MacArthur

Pro každého křesťana je tím nejdůležitějším vztah s Ježíšem Kristem. On je náš Spasitel, náš učitel a náš přítel. Ale Bible nás především učí, že Ježíš je náš Pán, my mu právem náležíme – vždyť nás vykoupil svou vlastní krví – a jsme tedy jeho otroci. Osvojme si znovu, co Bible skutečně učí o otroctví, a váš vztah s Kristem už nikdy nebude stejný.

Výraz Boží otrok ovšem z různých důvodů z Bible zcela vymizel. Během staletí byl ve většině překladů nahrazen jinou, mírnější terminologií. Tato záměna zřejmě nebyla úmyslná, ale časem napáchala nedozírné škody v chápání Božího slova. Toho si všímá autor knihy John MacArthur a vynáší na světlo

učení, které vychází ze znovuobjeveného poznání, že jsme otroci Ježíše Krista.

John MacArthur jasně a výstižně vysvětluje, že Ježíš nás osvobozuje z pout hříchu, abychom se stali jeho majetkem, a tedy královskými otroky. Ti, kdo se mají stát jeho dětmi, musí být paradoxně ochotni stát se jeho otroky. (R. C. Sproul)

Pevná vazba, 196 stran, cena 320,- Kč

www.PoutnikovaCetba.cz, Poutnik@PoutnikovaCetba.cz,

tel.: +420 472 741 623, Poutníková četba, Žandov 85, Chlumeč 403 39

Ukázky z knih najdete ve čtenářském koutku na www.PoutnikovaCetba.cz.

NEPRODEJNÉ!

ISSN 1804-2880 (Print), ISSN 2336-8330 (Online)